

DRAUGAS

PERIODICALS
March 04, 2005
Vol. XCVI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS - FRIDAY, KOVO - MARCH 04, 2005

NOT DELAY - Date Mailed 03-03-05

LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

REET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 45
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Ar Lietuvoje žaidžiamas beisbolas?
2 psl.

Šventasis Kazimieras: ką jis bendra turi su mumis šiandien?
Genocido vykdytojai spaudžia rankas Lietuvos prokurorams.
3 psl.

„Draugo lietuviukai“
4 psl.

„Lituanicos“ futbolininkams pagaliau geriau sekasi.
Sportas Čikagoje.
5 psl.

Vasario 16-oji Tėviškės parapijoje. Žmogaus fantazija spindi ir iš neprofesionalių nuotraukų. Putnamo seselių rėmėjų šventė. „Pavasario vėjai“ ir lietuvių rašytojų draugija.
6 psl.

Sportas

* Antrąjį pralaimėjimą ULEB Eurolygos antrojo etapo F grupės rungtynėse patyrė Lietuvos krepšinio lygos (LKL) čempionas Kauno „Žalgiris“, antrojo rato rungtynėse 69:100 pralaimėjęs Ispanijos krepšinio pirmenybių laimėtojai Vitoria „Tau Ceramica“ komandai su Arvydu Macijausku. Po šios nesėkmės kauniečiai užima paskutinę vietą F grupėje. „Žalgirio“ gretose Ispanijoje vėl sėkmingiausiai žaidė Mindaugas Timinskas — 20 taškų, 7 atkovoti ir 2 perimti kamuoliai ir 2 rezultatyvūs perdavimai. A. Macijauskas ir „Žalgirio“ krepšinį įmetė 24 taškus.

* Naujojoje Zelandijoje vykstančiose keturių etapų „Trust House Women's Tour“ moterų dviračių lenktynėse „Nobili Rubinetterie“ komandai atstovaujanti Modesta Vžesniauskaitė po trijų etapų dalijasi 14-54 vietomis.

* Antrąją vietą JAV NBA Vakarų konferencijos Ramiojo vandenyno po grupėje užimanti Dariaus Songailos Sacramento „Kings“ komanda trečiadienį išvykoje 111:114 pralaimėjo Orlando „Magic“ komandai. Lietuvis per 35 minutes svečiams pelnė 15 taškų, po krepšiais D. Songaila atkovojo 7 ir perėmė 2 kamuolius, atliko rezultatyvų perdavimą, blokavo varžovo metimą, kartą suklydo, surinko 3 pražangas.

Naujausios žinios

* Darbo partija ragina abejojančius koalicijos sąjungininkus apsispręsti dėl mokesčių reformos.

* Lietuva eksporto augimu pernai pranoko Estiją, bet atsiliko nuo Latvijos.

* Premjeras sudarė komisiją streiku grasinančių medikų reikalavimams vertinti.

Valiutų santykis
1 USD — 2.629 LT
1 EUR — 3.452 LT

Pramoninių konfederacija siūlo prezidentui vykdyti kvą

LPK prezidentas Bronislovas Lubys (k) ir LPK viceprezidentas Vilniaus miesto pramonės ir verslo sąjungos prezidentas Vaclovas Šleinota. Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

Vilnius, kovo 3 d. (BNS) — Lietuvos pramoninių konfederacija mano, kad šalies prezidentas Valdas Adamkus turėtų

dalyvauti gegužės 9 dieną Maskvoje rengiamame pergalės prieš nacių Vokietiją 60-mečio minėjime, nes priešingu atveju

Rusijos verslininkai gali įšaldyti ekonominis santykius su Lietuva.

Tai po susitikimo su V. Adamkumi ketvirtadienį pareiškė pramoninių konfederacijos (LPK) prezidentas Bronislovas Lubys.

„Greito efekto gal ir nebus, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje tai gali neigiamai atsiliepti“, sakė B. Lubys.

Pasak LPK vadovo, kitų užsienio šalių vadovai iškilmių Maskvoje klausimui neskiria tiek dėmesio — jie vyk.

„Reikia galvoti apie ateitį neužmirštant praeitį“, po susitikimo su Lietuvos prezidentu sakė B. Lubys.

Pasak jo, Lietuvos verslininkams „iš labai aukštų tribūnų“ buvo išsakyta nuomonė, kad V. Adamkus į Maskvą vykti turėtų, antraip lietuvių kurį laiką gali nelaukti ekonominių santykių pagerėjimo.

Kas išsakė tokią poziciją, B. Lubys neatskleidė. Jo teigimu, taip pat sunku prognozuoti, kiek Lietuvos ir Rusijos ekonominiai ryšiai galėtų prislopsti, jei V. Adamkus į Maskvą apsispręs nevykti.

Pasak prezidento atstovės spaudai Ritos Grumadaitės, V. Adamkus verslininkams yra dėkingas už išsakytą nuomonę, tačiau sprendimą jis priims kitą savaitę.

Rusija Lietuvai yra pati svarbiausia importo partnerė ir viena didžiausių eksporto rinkų.

Negalutiniais duomenimis, pernai iš Lietuvos buvo eksportuota prekių už 25.728 mlrd. litų, arba 21 proc. daugiau nei 2003-aisiais. Importo į Lietuvą apimtys, pernai siekė 34.096 mlrd. litų ir buvo 15.8 proc. didesnės nei užpėnai.

Tuo tarpu parlamentinės opozicijos vadovas Andrius Kubilius perspėjo, jog šantažu pasiekti geresni ekonominiai santykiai su Rusija atsiskų prieš patį Lietuvą. Taip konservatorių reagojo į B. Lubio pareiškimą, jog Lietuvos prezidentas turėtų vykti į Maskvą minėti pergalės prieš nacių.

Anot A. Kubilius, „Bronislovo Lubio perduotas Rusijos vadovų žodžius iš 'labai aukštų tribūnų' reikia traktuoti kaip Kremliaus gąsdinimą, grąsinimą, šantažą. Tuo pačiu tai pa-

ar visos papsprendimai d. i Maskvą igtu to sie-

Kaip i pozicijos vadovo pareikime, „Rusija labai norėtų, kad mūsų vadovai dalyvautų tokioje akcijoje, kurią Rusija jau yra suplanavusi iš anksto ir ją vykdo. Ta akcija siekiama ša-

„Gerų ekonominių santykių su Rusija Lietuva visada siekė ir sieks, bet negalima vardan jų pasiduoti politiniams šantažui. Tai tik gundytų Rusiją šantažo priemonės taikyti vis dažniau ir dažniau ir galų gale geresnių ekonominių santykių siekimas atsiskų prieš mus pačius, ir padėtis tiktai blogėtų“, perspėja A. Kubilius.

Kitas konservatorių, Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Andronis Ažubalis, atmetė gąsdinimus ekonominių santykių su Rusija pablogėjimu kaip nepagrįstus.

Nukelta į 5 psl.

Saugumiečiai toliau traukina dokumentų klastotojus

Vilnius, kovo 3 d. (BNS) — Valstybės saugumo departamento (VSD) pareigūnai iškrėtę butą Šiauliuose trečiadienį aptiko dokumentų klastojimo laboratoriją.

Pasak VSD, joje labai profesionaliai buvo klastojami naujo pavyzdžio Lietuvos piliečio pasai.

„Nerimą kelia tai, jog klastotės yra aukštos kokybės ir padirbtus pasus nuo originalo atskirti gali tik ekspertai“, pranešė VSD.

Pareigūnai sulaukė ir uždarė ir areštinę buto gyventoją, kuris buvo iškūrus dokumentų padirbinėjimo laboratoriją.

Be Lietuvos piliečio pasų, klastojami buvo ir kiti oficialūs dokumentai.

Kratų metu rasta apie 3.000 tuščių bei keletas užpildytų vairuotojo pažymėjimų, per 100 įvairių valstybės įstaigų, įmonių bei organizacijų su klastotų antspaudų bei jų klišių, kai kurių šalių vizų.

Premjeras nebenori nekilnojamojo turto mokesčio

Vilnius, kovo 3 d. (BNS) — Premjeras Algirdas Brazauskas prisipažino, jog jis „skeptiškai“ žiūri į fizinių asmenų nekilnojamojo turto mokesčių ir pareiškė, kad valdančioji koalicija ieškos galimybių šio mokesčio Lietuvoje neįvesti.

Jis pabrėžė, kad Lietuvoje šis mokeskis yra naujiena ir „išsukė visokias nereikalingas emocijas, reakcijas, kad čia nuskriaus, nubaus žmogų, atims“.

Jo teigimu, matant, kaip Lietuvoje buvo sureaguota į paskelbtus planus nuo kitų metų apmokestinti fizinių asmenų nekilnojamojo turto, geriausia būtų šio mokesčio iš viso neįvesti.

„Tuo labiau, tai nėra dideli milijonai valstybės biudžeto, o triukšmas ir nepasitenkinimo yra už milijardus, todėl reikės ieškoti būdų galbūt visiškai atsisakyti šių ketinimų“, kalbėjo Vyriausybės vadovas.

Sprendimą nuo kitų metų

apmokestinti fizinių asmenų nekilnojamojo turto priėmė varšą posėdžiavę valdančiųjų partijų — Darbo partijos, Lietuvos socialdemokratų partijos, Naujosios sąjungos bei Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos — vadovai. Kartu buvo pranešta, kad šio mokesčio nereikės mokėti asmenims, turintiems po vieną būstą, sodo sklypą ar garažą.

Taip pat buvo nuspręsta per trejus metus sumažinti gyventojų pajamų mokesčio tarifą nuo 33 proc. iki 24 procentų. Tarifas bus mažinamas po 3 procentinius punktus kasmet, pradedant nuo 2006 m.

Planai įvesti nekilnojamojo turto mokesčių sulaukė įvairių vertinimų — abejojama galimybėmis ji surinkti, taip pat teigiama, kad šis mokeskis gali paliesti ir skurdžiausias visuomenės sluoksnius, nors valdžios atstovai sakė sieksiantys, kad taip neatsitiktų.

Vilniuje ketvirtadienį atidarytoje vienuoliktojoje tarptautinėje turizmo, sporto ir laisvalaikio parodoje „Vivat 2005“ — 235 dalyviai. „Litexpo“ parodų centre pristatomi Lietuvos miestai, rajonų savivaldybės, informacijos centrai, muziejai, saugomos teritorijos. Parodoje kaip niekad gausu Lietuvos kelių organizatorių ir kelių agentūrų, pristatančių 2005-ųjų sezono naujienas, oro ir autobusų bendrovės supažindins su kelių maršrutais. Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

E. Daktaro kėdė Kauno taryboje — nepajudinama

Vilnius, kovo 3 d. (BNS) — Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) vadovą Zenoną Vaigauską stebina Kauno miesto savivaldybės pasyvumas ir abejingumas.

Kaip rašo dienraštis „Lietuvos žinios“, praėjusią savaitę buvo paskelbtas nuosprendis narkotikų kontrabandos ir netikrų pinigų platinimo byloje. Kauno miesto tarybos narys E. Daktaras buvo nuteistas 6 metams nelaisvės, tačiau taryba nesirengia daryti jokių žingsnių, kad būtų panaikintas susikompromitavusio kolegos mandatas.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu, jei tarybos narys be pateisinamos priežasties praleidžia daugiau nei tris posėdžius, iš jo gali būti atimtas mandatas. Savivaldybė apie posėdžių nelankymą privalo informuoti VRK, o ši turi priimti sprendimą, ar išties yra pagrindas panaikinti mandatą.

„Tačiau iki šiol iš Kauno tarybos negavome jokio signalo, kad iš E. Daktaro reiktų atimti mandatą. Toks Kauno tarybos

abejingumas stebina, nes jau ilgą laiką nėra atstovaujama rinkėjų valiai. Pati komisija neturi teisės imtis jokių veiksmų, kad iš E. Daktaro atimtų mandatą“, sakė Z. Vaigauskas.

Kauno tarybos sekretorius Giedrius Donatas Ašmys pripažino, kad „susidariusi situacija kartais sukelia nepatogumų Jaunimo, sporto ir turizmo reikalų komitete, kuriam priklauso E. Daktaras“. Tačiau didelės problemos dėl to, kad E. Daktaras neatlieka tarybos nario pareigų, nes yra laikomas Kauno tarybos nariu, o ne tarybos nariu.

„Jei tik galėtum, manau, E. Daktaras tikrai dalyvautų posėdžiuose ir atstovautų rinkėjų interesams. Dabar jo laisvė suvaržyta, o tai yra pateisinama priežastis, kodėl jis negali dalyvauti tarybos posėdžiuose. Tik įsisteijęs teismo sprendimui bus panaikintas jo mandatas. Kas žino, koks bus galutinis teismo sprendimas“, samprotavo G. D. Ašmys.

Tarybos sekretorius priminė, kad į Kauno miesto tarybą

E. Daktaras pateko, kai į rinkėjai iš dešimtosios vietos Laisvės sąjungos sąrašą pakėlė į antrąją. „Tai rodo rinkėjų pasitikėjimą šiuo kauniečiu“, tvirtino Kauno tarybos sekretorius.

2002-ųjų gruodį į Kauno miesto tarybą išrinktas garsaus nusikalstamo pasaulio atstovo Henriko Daktaro sūnus Enrikas spėjo dalyvauti vos viename tarybos posėdyje ir dviejose komiteto posėdžiuose.

2003-ųjų balandį politikas buvo sulaukęs, įtarus jį su keturiais bendrininkais vykdžius narkotikų kontrabandą ir platinus netikrus dolerius. Už šiuos nusikaltimus Kauno apygardos teismas praėjusią savaitę E. Daktarui skyrė 6 metus nelaisvės.

Kaltės Kauno politikas nepripažįsta, tad teismo nuosprendis greitai laiku neišsigalios, nes E. Daktaras jį apskųs aukštesnės instancijos teismui.

E. Daktaro vietą miesto taryboje pretenduoja užimti Laisvės sąjungos vadovas Vytautas Šustauskas.

Mokyklose bus įvedamos elektroninės pažymių knygelės

Vilnius, kovo 3 d. (ELTA) — Verslininkų-mokinių tėvų siūlymą mokyklose įdiegti elektronines pažymių knygeles ketvirtadienį parašais patvirtino Vilniaus ir Kauno miestų merai bei projekto „Verslas — švietimui“ rėmėjai.

„Verslui reikalingi kvalifikuoti specialistai, todėl remiame ir toliau remsiame iniciatyvas, kurios leis tikėtis, kad iš profesinių ir bendrojo lavinimo mokyklų išeis ne formaliai, o realiai tolimiesiems mokymuisi ir darbui pasirengę jaunuoliai“, teigė projektą koordinuojantis Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų sąjungos prezidentas Darius Mockus.

Numatoma, kad per trejus metus 300 Vilniaus ir Kauno mokyklų įdiegus elektronines pažymių knygeles, moksleivių tėvams bus suteikta galimybė informaciją apie vaikų mokymąsi pažymius, lankomumą, pamokų ir namų užduotis gauti internetu.

Pradiname projekto etape

Darius Mockus
Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

interneto ryši mokykloms dovanoja bendrovė „Lietuvos telekomas“.

Analizė parodė, kad nekontroliuojamiems moksleiviams sunku pasirosti tolimiesiems studijoms ar profesinei veiklai. Darbuose paskendę tėvai nespėja pasidomėti vaikų pasiekimais mokykloje, be to, mažiau pažangūs vaikai slapukauja.

Penkiose Vilniaus mokyklose pradėjus eksperimentą paaiškėjo, kad kontroliuojami vaikai praleido mažiau pamokų, stropiau ruošė namų darbus.

Nukelta į 5 psl.

SPORTO

APŽVALA

BEISBOLAS LIETUVIŠKAI

Kai kalbama apie sportą Lietuvoje, paprastai visų pirma paminimas krepšinis, net tvirtinant, kad krepšinis yra lietuvių mėgstamiausia sporto šaka. Tačiau Lietuvoje klesti ir kitos sporto šakos: futbolas, lengvoji atletika, vandens sportas, automobilų lenktynės, jojimas ir daug kitų. Visgi retai girdime apie beisbolą. Ar lietuviai nesidomi šia Amerikoje, o taip pat ir kitose žemynuose populiaria sporto šaka?

Pasirodo, kad domisi, tik mažai apie tai skelbiama. Juo labiau dabar, kai beisbolo sezono pradžia dar labai toli (lietuviai beisbolo žaidėjai neturi progos sezono pradžiai ruošis Arizonoje ar kurioje kitoje šilto klimato vietoje, kaip, pavyzdžiui, amerikiečiai).

Lietuvos beisbolo asociacija

įsteigta 1987 metais, o jos pirmininkas yra Jonas Kronkaitis. Asociacijos sekretorius Petras Jankauskas. Yra susikūrusios suaugusiųjų, jaunuolių ir vaikų komandos, bet daugiausia reiškiasi suaugusiųjų: „BK“ Vilniuje, „Lituanica“ Kaune, „Vanagai“ Vilniuje, „Vetra“ Utenoje, „Lituanica“ LKKA Kaune ir „Juodasis vikings“ Vilniuje.

Šios komandos žaidžia ne tik Lietuvoje, bet taip pat dalyvauja čempionatuose užsienyje, nors kol kas nėra pasiekusios didesnių laimėjimų. Be abejo, Lietuvos beisbolininkams reikia užsienio – amerikiečių – pagalbos. Kaip pirmosios nepriklausomybės laikais lietuviai iš Amerikos daug prisidėjo prie krepšinio išpopuliarinimo Lietuvoje, taip dabar reikėtų

Jim Pransky (pirmasis iš kairės) prie savo namų Davenport, IA, su trimis beisbolo žaidėjais iš Lietuvos, kuriuos jis pasikvietė į Ameriką, kad geriau susipažintų su šia sporto šaka.

panašios pagalbos iš lietuvių kilmės amerikiečių, šiame krašte žaidusių tvirtose beisbolo komandose ir turinčių daug patirties.

Vienas tokių jau atsirado. Tai Jim Pransky (Prancūnas), žaidęs su Oakland, CA, beisbolo komanda, laimėjusia čempionatą 1972, 1973, 1974, 1989 metais. J. Pransky praėjusią vasarą į Lietuvą nuvyko ieškoti „savo šaknų“. Ne tik jas rado, bet Kaune susipažino su Lietuvos beisbolo asociacijos vadovybe ir pasidalino patirtimi. Jis taip pat padovanojo sporto įrangos ir ateityje vel žada vykti į Lietuvą, toliau padirbėti su tenyktėmis beisbolo komandomis, kurių akiratyje blykčioja galimybė dalyvauti vasaros olimpinuose žaidimuose Kinijoje.

Įdomu, kad beisbolas Lietuvoje turi ryšį su lietuvišiais lakunais, Atlanto nugalėtojais, traškiškai Vokietijoje žuvusiais kone prie pat Lietuvos teritorijos slenkščio – Steponu Dariumi ir Stasiu Girėnu. Ypač su S. Dariumi.

Čikagoje dar tebeleidžiamo dienraščio „The Chicago Sun-Times“ jau nuo laiko slinkties pageltonavusiuose puslapiuose galima rasti to dienraščio žurnalisto pasikalbėjimą su S. Dariumi, prieš pat „Lituanica“ pakylant lemtingam skrydžiui per Atlantą. Žurnalisto paklaustas, ką mano veikti, jeigu laimingai pasieks Lietuvą, Steponas Darius atsakė: „Dėsiu pastangas, kad lietuviai pamiltų beisbolą“.

Nors S. Dariaus svajonė

neišsipildė, bet visgi Lietuvoje beisbolas pamažu įleidžia šaknis. Jeigu atsirastų daugiau lietuvių kilmės amerikiečių, buvusių ar esančių beisbolo žaidėjų, kurie ryžtųsi savo kilmės krašte padėti plėtoti šį sportą, be abejo, netrukus ir Amerikos beisbolo lygose pradėtų matyti lietuviškų pavardžių, kaip matome krepšinio aikštėse.

Lietuvos beisbolo asociacijos adresas yra: Raudondvario 93, LT-3026 Kaunas, Lietuva; e-pašto adresas:

petras.v@mailcity.com
internete: www.beisbolas.lt

Paruošė VRD

1926 m. Kauno Ažuolyne beisbolo sezono atidarymo žaidynėse. Iš kairės: Steponas Darius, viduryje – JAV ambasadorius Lietuviai Fred W. Coleman.

Lietuvos rankinio rinktinė „sudėti ginklų“ neketina

Lietuvos vyrų rankinio rinktinės vyriausiasis treneris Antanas Skarbalius, komentodamas 2006 metų Europos čempionato antrojo atrankos komandos burtų rezultatus, sakė, kad jo vadovaujamai komandai teko pačio aukščiausio rango komanda – pasaulio čempionė Ispanijos rinktinė. Tačiau, anot trenerio, „sudėti ginklų“ nežadama. „Esu įsitikinęs, kad ispanams bus nelengva“, – spaudos konferencijoje sakė A. Skarbalius.

„Esame pajėgi komanda, kad sužaistume garbingai ir įklastume ispanams“, – teigė šalies rinktinės kapitonas Gintaras Savukynas. Jo nuomone, komandos pasirodymą lems užsienyje rungtyniaujančių žaidėjų sportinė forma. Anot jo, tai turės didelę įtaką ir pasirengimui, ir galutiniam rezultatui.

Šiuo metu Lietuvos rinktinės kandidatų sąrašas – 25 žaidėjai, iš kurių 16 – rungtyniauja šešių šalių klubuose. A. Skarbalius teigė, kad prieš ispanus žais tie rankininkai, kurie tuo metu bus geriausiai pasirengę.

Pirmąsias rungtynes lietu-

Lietuvos vyrų rankinio rinktinės treneris Antanas Skarbalius.

Valdo Kopūsto (Elta) nuotr.

viai žais birželio 11 arba 12 d. namie, o atsakomąsias – birželio 18 arba 19 d. svečiuose. Musiškiai rengtis rungtynėms su ispanais turėtų pradėti birželio 1 dieną. Planuojama, kad komanda iki atrinktųjų atrankos varžybos sužais 3–4 kontrolines rungtynes. „Jau siūlosi latviai, tačiau reikėtų ir galingesnių varžovų“, – teigė A. Skarbalius. – Be to, labai svarbu išbandyti jėgas ir toje skalėje, kurioje teks žaisti „namų“ rungtynes“.

Ispanijos rinktinė 1996 ir 2000 metų olimpinėse žaidynėse iškovojo bronzos medalius, o pernai Atėnuose liko septinta. 1996 ir 1998 metų Europos pirmenybėse ispanai iškovojo sidabro medalius, o

2000 metų Senojo žemyno pirmenybėse pelnė bronzą. Praėjusių metų Europos čempionate Ispanijos komanda buvo septinta, o šių metų vasario pradžioje Tunise iškovojo pasaulio čempionės titulą.

A. Skarbalius sakė, kad Ispanijos rinktinė – labai patyrusi, – „aukšta“, greitą žaidimą demonstruojanti ir visose pozicijose stiprių žaidėjų turinti komanda.

Lietuvos rankininkai su ispanais žaidė ir 2004 metų Europos čempionato atrankos varžybose. 2003 metų birželio mėnesį musiškiečiai nusileido ispanams 27:38 ir 27:30. Tada abejos rungtynės vyko Ispanijoje. Lietuvos rankinio federacijos generalinis sekretorius Dainius Purvis sakė, kad šį kartą toks variantas net nebuvo svarstomas. Anot, D. Purvio, jau vedamos derybos surengti rungtynes Vilniaus „Siemens“ arenoje.

Lietuvos rinktinė paskutinį kartą Europos čempionato finaliniame etape dalyvavo 1998 metais (užimta devintoji vieta). (Elta)

LKL žvaigždžių rungtynėse pirmąkart nugalėjo legionieriai

Vilniaus „Siemens“ arenoje vykstančioje 11-ojoje Lietuvos krepšinio lygos (LKL) „Žvaigždžių dienoje“ penktą kartą įvykusiose rungtynėse tarp lietuvių ir legionierių pirmąjį pergalę iškovojo užsienio krepšininkai, nugalėję 12 taškų skirtumu – 86:76 (29:21, 17:15, 13:29, 27:14).

Iki šiol visus keturis sykius – 1995, 1996, 2002 ir 2004 metais – lietuviai nugalėdavo legionierius. Kitais metais rungtynės vykdavo sudarant komandas kitu principu. Naudingiausių žvaigždžių rungtynių žaidėjų pripažintas Kau-

no „Žalgirio“ vidurio puolėjas Tanoka Beard, pelnęs 20 taškų ir atkovojęs 17 kamuolių. Legionieriai išsiveržė į priekį nuo pat pirmųjų minučių ir buvo įgiję net 16 taškų persvarą – 40:24. Tačiau trečiajame kėlinyje lietuviai perėmė iniciatyvą ir sugebėjo ne tik išlyginti rezultatą, bet ir išsiveržti į priekį – 58:56. Vis dėlto ketvirtajame kėlinyje „Žalgirio“ legionierių pastangomis lietuviai buvo palaužti.

(Elta)

Skundas dėl rungtynių prieš „Schwabens“ neišaiškintas

Praėjusį penktadienį turėjo būti sprendžiamas LFK „Lituanicos“ protestas dėl „Metropolitan“ lygos vadovybės sprendimo atimti tašką ir 3 įvarčius, kas buvo laimėta rungtynėse prieš „Schwabens“ (jos baigėsi lygiosiomis – 3–3). „Schwabens“ tai buvo užprotestavę ir jai pripažinta 3–0 pergalė.

Nesurinkus reikiamam dalyvių skaičiui, praėjusi

penktadienį galutinio nutarimo nepadaryta. Tai nusprendė atlikti per visą „Metropolitan“ lygai priklausanti klubų posėdį. Jis įvyks dieną po pirmenybių pabaigos – kovo 7 d.

Galima daktas, jog iš lietuvių atimtas taškas ir 3 įvarčiai neturės įtakos į baigminę pirmenybių lentelę. Priešingu atveju, prizai laimėtojams negalėtų būti įteikti.

E.Š.

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Maziandami pašto išlaidas, pakvitatim už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$120.00	\$65.00	\$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$135.00	\$70.00	\$60.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$70.00	\$35.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)	\$80.00	\$40.00	\$40.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$600.00	\$300.00	
Reguliariu paštu	\$120.00	\$60.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$190.00	\$100.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$68.00		

Vyriausiasis redaktorius – Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administracijos – Valentinas Krumpis

administracija@draugas.org

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsunciamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: raistine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

ARAS ŽILOBAS, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbotviete bei kitų vietų skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Eli Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviai sukurkite dantis už prieinamą kainą. Susitarkite kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ss. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

LKL SNAIPERIO TITULĄ IŠKOVOJO KLAIPĖDIETIS P. ŠALVIS

Vilniaus „Siemens“ arenoje vykstančioje 11-ojoje Lietuvos krepšinio lygos (LKL) „Žvaigždžių dienoje“ geriausio 2005 metų snaiperio titulą iškovojo Klaipėdos „Neptūno“ žaidėjas Petras Šalvis. Jis finale 20–18 nugalėjo Vilniaus „Lietuvos

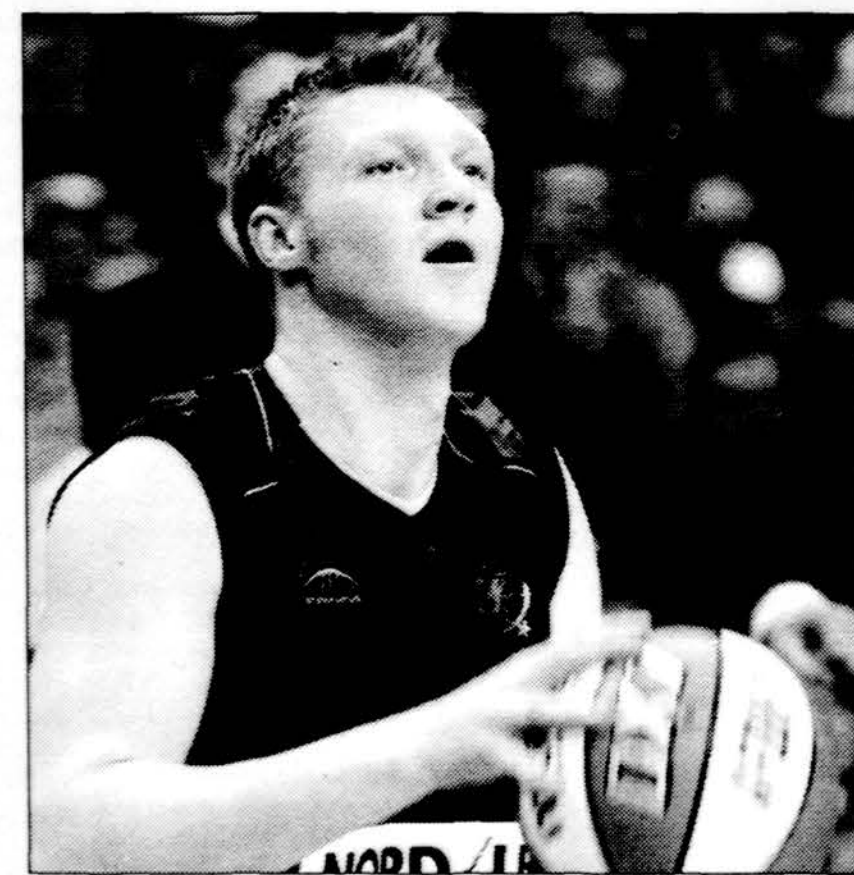
Kiti pusfinalio dalyviai pasiekė nugalėtojų titulo vertus rezultatus – Šiaulių „Šiaulių“ žaidėjas Arvydas Čepulis surinko 23, o Vilniaus „Sakalų“ snaiperis Eligijus Redekas įmetė 22 taškus.

ryto“ snaiperį Andrių Šležą ir pelnė 4,000 litų piniginių prizų. Snaiperių turnyro puošmėna tapo pusfinalis, kuriame kelialapį į finalą garantavo ne mažiau kaip 24 taškai arba ligšiolinių konkursų rekordo pakartojimas. Būtent tiek surinko abu finalininkai, o pirmasis metęs A. Šležas neišnaudavo dviejų progų pasiekti naują rekordą, prametęs abu paskutinius metimus.

Pirmajame etape tarp 10 žaidėjų geriausių rezultatų pasiekė P. Šalvis, pelnęs 23 taškus, o antras buvo 19 taškų surinkęs E. Redekas.

Pernykštis LKL snaiperių turnyro čempionas, Kauno „Žalgirio“ gynėjas Ainaras Bagatskis pagal abeclę pirmas pradėjo turnyrą, tačiau pelnė tik 13 taškų ir nesugebėjo apginti titulo.

(Elta)

Klaipėdietis Petras Šalvis, iškovojo LKL snaiperio titulą.

Tomo Černišovo (Elta) nuotr.

GENOCIDO VYKDYTOJAI SPAUDŽIA RANKAS NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PROKURORAMS

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Vasario 22 d. Aukščiausiojo teismo, kur buvo nagrinėjami kasaciniai nukentėjusiųjų ir kaltinamųjų skundai nusikaltimo žmoniškumui byloje, žiniasklaidos atstovų nebuvo, nešurmuliavo žmonės su kameromis ir mikrofonais, nežybėjo fotografų blykstės. Jeigu čia būtų subėgusi žiniasklaida ir gaudžiusi kiekvieną žodį, gal ir nuosprendis būtų buvęs kitoks. Žiniasklaida tuo tarpu bėgiojo paskui tuos pačius, jau pabodusius skandalėlius dėl KGB rezervininkų, o Aukščiausiojo teisme vyko pačių okupacinių represinių struktūrų darbo vertinimas — pirmą kartą taip aukštai nagrinėjama MGB 2N skyriaus leitenanto (vėliau KGB papulkininkio) ir agentės, kurie 1953 m. dalyvavo karinėje-čekistinėje operacijoje nuzudant du partizanus Suvalkių, byla. Ne be reikalo baiminamasi, kad rezervininkų skandalas yra tik būdas nukreipti dėmesį nuo didesnių bėdų. Ir šis procesas buvo ne vienintelis toks pavyzdys.

Kolaboravimas — nusikaltimas, bet už jį nebaudžiama

1953 m. Žalgirio miške, Šakių rajone, MGB leitenantas Vytautas Vasiliauskas, striub štabo viršininkas, nužudė partizanus brolius Joną ir Antaną. Aukščiausiojo teismo, kurio išdavė operacijoje dalyvavusi Martina Žukaitienė-Aleksaitė. Jonas turėjo šeimą — motiną, žmoną ir dukterį, kurios, pakeitusios pavardes, slapstėsi, o Lietuvai iškovojus nepriklausomybę, ėmė ieškoti teisybės. Pradėjo nuo savo tikrųjų pavardžių atstatymo. Surinko visą įmanomą medžiagą apie Joną Aukščiausiojo ir jo brolio žuvimą bei žudikus ir ėmė ieškoti teisinės tvarkos.

Jonas ir Antanas Aukščiausiojo teismo, kurio išdavė operacijoje dalyvavusi Martina Žukaitienė-Aleksaitė. Jonas turėjo šeimą — motiną, žmoną ir dukterį, kurios, pakeitusios pavardes, slapstėsi, o Lietuvai iškovojus nepriklausomybę, ėmė ieškoti teisybės. Pradėjo nuo savo tikrųjų pavardžių atstatymo. Surinko visą įmanomą medžiagą apie Joną Aukščiausiojo ir jo brolio žuvimą bei žudikus ir ėmė ieškoti teisinės tvarkos.

priteista bausmė už dviejų žmonių nužudymą — 6 metai kalėjimo V. Vasiliauskui ir 5 metai M. Žukaitienei, nuo bausmės abudu atleidžiant, yra pamatuota ir teisinga, nes priimta įvertinant nusikaltimo senuką ir atsižvelgiant į nusikaltėlių nepavojingumą visuomenei bei sveikata? Pagal tarptautinės teisės normas nusikaltimams žmoniškumui, t.y. genocidui ir karo nusikaltimams, nėra senaties, ir už juos turi būti baudžiama taip, tarsi jie būtų įvykdyti šiandien. Pastebėtina, kad 5 metai kalėjimo yra mažiausia bausmė, numatyta LR baudžiamojo kodekso už genocido nusikaltimą. Tad vargu ar toks atleidimas gali atpirti fizinės ir moralinės genocido aukų kančias, nesant jokių švelninančių aplinkybių, ir vargu ar tai tarnauja teisingumui. Ką reikia padaryti šiandien, kad gautum tokia bausmę? Pvz., nesuvaldžius automobilio netyčia užmušti žmogų. Ar tai sulyginama?

Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo teismo sprendimas leidžia ir toliau Vasiliauskams vaikščioti pakelta galva ir jausis lietuvių tautos išdavikais. Net ir ne teisininkui keistai skambėjo prokuroro išlyga. Paprastai sakoma, kad kaltajam bausmė sušvelninta, nes jie pripažino kaltę ir nuosprendį gailisi. Šių teisiųjų kaltę buvo įrodyta, bet jie ne tik nepripažino ir neapgailestavo, bet dar tyčiojosi iš laisvės kovotojų, sakdami, kad jie turėjo galimybę išlikti gyvi, jeigu būtų pasidavę okupantams. Ir prokuroras, ką tik pripažinęs, kad kolaborantas reikia teisti, buvusį MGB-istų iššūkius pavadino „pažiūromis“, kurios nesudaro pagrindo teisti.

Šio proceso istorija tokia: 2004 m. Kauno apygardos teisme, į kurį kreipėsi Jono Aukščiausiojo dukra Martina Bikulienė ir jos mama dėl savo tėvo (vyro) ir dėdės (svainio) nužudymo, V. Vasiliauskui buvo paskirta 6 metų kalnimo bausmė, nuo bausmės atlikimo atleidžiant. M. Žukaitienei — 5 metų bausmė, nuo vykdymo atleidžiant. Vėliau Lietuvos Apeliacinis teismas bausmes patvirtino. Byla pasiekė Aukščiausiojo teismo, į kurį kreipėsi išaušiusių teisiamųjų, į kurių kreipėsi ir kaltinamieji su kasaciniu skundu, esą bausmė esanti per griežta, ir nukentėjusieji dėl neadekvačiai švelnios bausmės. Aukščiausiojo Teismo kaltinimai palaikę prokuroras priėjo išvados, kad bausmė nėra ne per švelni, ne per griežta. Atsakydamas į M. Bikulienės skundą, kad bausmė per švelni, jis atsakė, kad abiems kaltinamiesiems yra 75 metai, jie yra II grupės invalidai, neteisti ir šiandien visuomenei nepavojingi, o jų pažiūros nėra pagrindas griežtinti bausmę. Jis pritarė žemesniųjų instancijų teismų paskirtoms bausmėms. Aukščiausiojo Teismo kolegija (pirm. R. Baumilas, teisėjai P. Kuonis, A. Rutkauskienė) sutiko su prokuroro ir kasacinius skundus atmetė.

Kaltinamieji ir Aukščiausiojo teismo posėdį neatvyko (anot medikų pažymos, V. Vasiliauskas prieš porą dienų pasiligojo), tačiau dalyvavo ir pati tarė žodį nukentėjusioji — Martina Bikulienė, Jono Aukščiausiojo dukra. Tėvo žūties dieną jai buvo šešeri metai, ir tuo metu ji buvo išvežta į kitą Lietuvos kraštą — Kavarską, Anykščių rajone. Po teismo posėdžio paklausta, kas padėjo rengti žinių reikalavusią kalbą,

atsakė, kad per penkiolika kaltinamosios medžiagos rinkimo ir bylinėjimosi metų pati tapo teisininke, nors pagal išsilavinimą yra ekonomistė. Jos sielvarto išdegintos akys sakė, kad daug išgyventa. Ir nepriklausomoje Lietuvoje jos kancios nesibaigė — jai buvo grasinama pradėjus bylą. Kaip pasityčiojimas iš jos ir visų genocido aukų nuskambėjo V. Vasiliausko gynėjo Šarūno Vilcinsko kalba Aukščiausiojo teismo ir jo perskaityti paties V. Vasiliausko žodžiai. Jie šiandien, penkioliktajais Lietuvos nepriklausomybės metais, aiškino, kad Jonas ir Antanas Aukščiausiojo turėjo galimybę likti gyvi, mat jiems buvo sudarytos sąlygos legalizuotis ir buvo pasiūlyta pasiduoti sovietinei valdžiai. Esą jie patys kalti dėl savo žūties, nes nepasinaudojo jiems suteiktomis galimybėmis. Neįsivaizduojama, kad tokia kalba būtų galėjusi pasakyti teisiamai naciai pokario Vokietijoje prieš 50 metų.

Europoje Didžiosios Britanijos princo pasirodymas su svastika ant rankovės privertė kaukių baliuje sukelti tarptautinį skandalą, o mūsų neva senienų prekiautojai Vilniuje, Pilies gatvėje, viešai prekiauja komunistine simboliška, ir tai laikoma normalu. Bet, kita vertus, ko stebėtis — užnugaris dar tvirtas — buvusios agresorės Rusijos šiandieninis vadovas viešai pasauliui Bratislavoje pasakė, kad Baltijos valstybių okupacija buvo teisėta, nes taip Rusija gynė savo sienas.

Argi kitokia situacija ir Lietuvoje — į valstybės parlamentą išrenkami nuo Rusijos kapitalo priklausantys, bendradarbiausieji su okupacine jėgos struktūromis žmonės, tokių pačių sėdi ir aukščiausiose valstybinės valdžios bei savivaldos postuose. Todėl KGB papulkininkio laipsnį užsitarė V. Vasiliauskas šiandien gali kalbėti taip pat drąsiai, kaip kalbėjo ir okupacijos metais — partizanai buvo teroristai, ir džiaugtis, kad teroristai laiku buvo nukenkšminti. Tokie turi ir panašius į save gynėjus, kurie dirba nepriklausomos Lietuvos teisėsaugoje. Štai advokatas Š. Vilcinskas leidžia sau tyčiotis iš partizano dukters — esą ją galima suprasti, nes jai reikia rasti savo tėvą. Jo turėta galvoje, kad daugelis partizanų, gyvenusių nelegaliai — pogrindžio sąlygomis, vaikų yra gimę neoficialioje santuokoje. Nors Jonas Aukščiausiojo oficialioje santuokoje gyveno daugiau kaip šešerius metus ir dar vokiečių okupacijos metais buvo gimęs ir miręs jo pirmagimis, bet Martinai teko pereiti per tas žėminančias tėvo įteisinimo procedūras, nes, kaip minėta, iki pat Atgimimo ji gyveno svetima pavarde.

Įdomi detalė. Nors prokuroras ką tik buvo pasakęs, kad MGB, negalėdamas pagauti partizanų Aukščiausiojo, juos tyčia kompromitavo ir skleidė gandus, kad jie pasidavė sovietų organams, tikėdamiesi, jog partizanai patys juos sunaikins, advokatas Š. Vilcinskas nepaliovė tvirtinti, kad jie yra „dezertyrai“ ir ne partizanai, o banditai. Tai, esą, liudijantys dokumentai. Iš tiesų, tokie MGB-istų dokumentai buvo rasti, tik kažkodėl ne KGB, o Lietuvos komunistų partijos archyve. Ir advokatas vartojo būtent okupacinių struktūrų dokumentų terminą „dezertyrai“, nors partizanai tokiais atvejais sakyd-

vo „išdavikai“.

Jie nevaikšto susiglamžę

Okupacinė sistema dar ir šiandien turi pakankami stiprią kad ir neoficialią struktūrą, kuri gali egzistuoti dėl naujosios Lietuvos nepasiruošimo kompetentingai gintis. Deja, gintis. Nes, atrodo, dar toli iki tos dienos, kada gintis turės likę okupantų statytiniai. Įdomų pastebėjimą papasakėjo vienas iš šių procesų stebėtojų ir moralškai Martiną Bikulienę palaikiusių. Kauno apygardos teisme po nuosprendžio paskelbimo „nuteistasis“ genocido vykdytojas V. Vasiliauskas priėjo prie prokuroro L. Franciako ir, maloniai šypsodamasis, padėkojo jam už jo darbą, paspausdamas ranką. Objektiviame teisme tai neįsivaizduojama, sakė stebėtojas, nes prokuroras yra pagrindinis nusikaltėlių kaltintojas, reikalaujantis bausmės. Prokuroras, suprasdamas situacijos absurdiškumą, gerokai sumišo...

„Jie nevaikšto susiglamžę. Jie visada su kaklaraiščiais, šalti ir rafinuoti“, — girdėjau, kaip kaltinamąjį V. Vasiliauską apibūdino teisme dalyvavusieji laisvės kovotojai. Teismui atsiųstas V. Vasiliausko laiškas, nors rašytas ranka, skambėjo ne tik kietai sovietišškai, bet ir buvo parašytas gera lietuvių kalba. Jie — profesionalai. V. Vasiliauskas, baigęs Vilniaus ir Maskvos aukštąją Dzeržinskio MGB mokyklą, dirbęs Kauno, Šakių, Palangos, Pasvalio, Jurbarko KGB padalinuose, už čekistinį darbą nusipelnęs 25 apdovanojimų. Jis savo laisvę teismui kritikuoja Lietuvos Konstituciją ir Seimą, kuris neteisingai interpretavo genocido sąvokas.

O kas dirba Lietuvai? Vis dar tokie teisininkai, kaip Martina Bikulienė. Yra ir trečia — vidurinioji grandis, kuri laviruoja tarp dviejų ugnių, stengiasi išlikti ir, nenorėdama teptis rankų, priima „apvalius“ sprendimus, kaip šį kartą.

Šiuo metu M. Žukaitienė gyvena Griškabūdėje, V. Vasiliauskas — Taurageje. Teismas pagailėjo jų vaikų ir anukų. Apie genocido aukų vaikų ir anukų vis dar nėra kam pagaltoti. Jie beviltiškai plakasi į storą buvusios sistemos mūrą.

Šis teismas dar ne paskutinis

Partizanų dukra pasiūle teismui — jeigu tėvo ir dėdės žudikai pasakys jų užkasimo vietą, ji pasirengusi jiems duoti. Bet jos prašymas liko neišgirstas. Žinoma, jeigu teismas būtų laikęsis genocido įstatymų ir kaltieji būtų gavę tikras bausmes, galbūt, gelbėdami savo kailį, jie ir būtų parodę tą žvyrduobę ar šulinį, kur tebeguli nužudytųjų kaulai. Ir apskritai, jeigu valstybė visus tuos penkiolika metų būtų turėjusi galios reikšti nepriklausomą nuomonę, kitokie būtų ir rinkimai, ir rinkimų rezultatai. Na, bet vilties teikia pagaliau vėl prasiveržęs deso- vializacijos valstybėje reikalavimas. Reikia tikėtis, kad ir V. Vasiliauskui bei M. Žukaitienei šis teismas dar ne paskutinis. Genocido įstatymai nesuveikė šį kartą, bet jau vyksta kitos bylos, kurioje tiriamas jų dalyvavimas 1953 m. kovo 24 d. partizanų Jono Budnicko-Nemiro suėmimo.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Ką jis bendra turi su mumis šiandieną

Kazimieras — viduramžių karalaitis (vargiai mokėjęs lietuviškai ar suvokęs, kas yra Lietuva), karaliaus vainiką iškeitęs į šventojo aureolę... Ar dėl to jį retai prisimename, kad atrodė taip nutolęs nuo mūsų laikų? Ar dėl to lietuviškasis jaunimas, kurio globėju šis šventasis paskirtas, tvirtina, kad šiandien nieko bendra neturi su šv. Kazimieru? Jei ne lietuvių bažnyčios (ir bent dvi mokyklos JAV-se), pavadintos šv. Kazimiero vardu, jei ne sėlių kazimieriečių vienuolija, šio vienintelio lietuvių tautos šventojo, vardas būtų dar rečiau paminimas.

2004-iejį Lietuvoje buvo pavadinti šv. Kazimiero metais minint jo 520-ąsias mirties metines (mirė 1484 m. kovo 4 d. Gardine, todėl kovo 4-oji — šv. Kazimiero šventė). Buvo su- ruošti paminėjimai, akademijos, pamaldos, koncertai, o Vilniuje prie katedros, kurios vienoje koplyčioje ilgiau šventojo palaikai, plevėsavo vėliavos ir užrašai. Visa tai labai gražu, iškilminga, bet kažin, ar tie metai pačioje tautoje, ypač jos jaunime, paliko bent kokį atgarsį?

Kai kas dar ir šiandien mėgina tvirtinti, kad Kazimieras nedaug turėjo bendra su Lietuva, net jo lietuviška kilmė kelianti abejonių. Visgi Kazimieras neturėjo nei lašo lenkiško kraujo. Jo senelis buvo Lietuvos kunigaikščio Algirdo sūnus Jogaila (Vytauto Didžiojo pusbro- lis), o močiutė — Sofija Alšioniškė. Tėvas — jų sūnus Kazimieras, motina austrė, Elzbieta Habsburgaitė. Tiesa, kad jaunas Kazimieras augo Krokuvoje, auklėjamas lenkų mokytojų, bet iš istorijos žinome, jog karalaitis buvo susipažinęs ir su Lietuva, dažnai lankydavosi Vilniuje, meldamasis šio miesto šventovėse. Jis pasižymėjo pamaldumu į Dievo Motiną Mariją ir doru gyvenimu, nedaug domėjosi politika, nors, kaip antras vyriausias karaliaus sūnus, buvo ruošiamas valdovo pareigoms.

Kazimieras mirė jaunas. Jo gyvybę pakirto džiava (dabar sakytume — tuberkuliozė), kuri tais laikais buvo nepagydoma. Jis paskelbtas šventuoju 1602 m. lapkričio 7 d. popiežiaus Kle- menso VIII.

Dar kartą į Vokietiją

Aleksas Vitkus

Nr. 12

Heidelberg yra jau Wuertemberg valstijoje (Staat), kitaip sakant švabų žemėje. Kai buvome jaunesni, buvom pratę sakyti: „Nebūk švabas“, nors ir sunku buvo apibrėžti to posakio tikslia prasmę. Gal todėl ir Heidelberg turį savotišką, linksmo akademinio jaunimo vardą. Po II pasaulinio karo Heidelberg studijavo apie 90 lietuvių studentų. XVI ir XVII a. čia taip pat studijuo- davo nemažai Lietuvos didikų sūnų.

Sakoma, kad senovėje čia buvo pagonių šventvietė, iš to kilo ir miesto vardas, nes „Heide“ yra vokiškai — pagonis. Romėnai čia, graziame Neckar upės slėnyje, įsikūrė jau pirmaisiais amžiais po Kr., V amžiuje buvo išvartę germanų giminės vardu „alemanai“. Kurį laiką miestą valdė Wittelsbach dinastijos valdovai iš Bava- rijos, po to niojoko prancūzai, palikę istorijai tik Heidelberg pilies griuvėsius. Iš Odenwald kalnų (iki 600 m) ištekęs Neckar, tekėdamas pro miestą, pridudavo visai apylinkėi ypatingą gamtos atspalvį, kol prie Ludwigschafen ir Mannheim išlieja į netoli jos laukiančią Reiną, ne be reikalo vadinamą „Vater Rhein“.

Nors šiandien Heidelberg didžiulį pilis dau- giau panašį į griuvėsius negu į pilį, verta buvo ten stabtelėti ir rusųje pamatyti garsiąją Heidelberg statinę (Fass), kurioje tilpdavo beveik 60,000 galonų vyno. Šiandien ji nėra naudojama. Prie ty pilies griuvėsių tradiciškai statoma trumpa opera „Carmina Burana“. Heidelberg 1945.12.20 mirė ir garsusis Amerikos generolas George S. Patton, kurio karinių gabumų taip bijojo Hitlerio genero- lai, bet jokio jam paminko čia nemačiau. Tik iš tolo pasižiūrėję į iš akmenų statytą tiltą, sku- bėjome į 600 metų senumo universitetą, ir jo se- noviški iškilminga puikiai auditorija, kurią mes vadintume paskaitų sale, o vokiečiai vadina „Die Aula“. Po to į garsųjį studentų kalėjimą ar karcerį (Karzer), į kurį net iki 1914 metų buvo siunčiami neklauzados studentai, nusikalte dėl dalyvavimo tuomet populiariose dvikovose, už įvairius špo- sus, muštynes, ar tik šiaip sau nusigerus.

Pasakojas, kad studento gyvenimas karceryje buvo gana įdomus, išskyrus gal tik pirmas dvi dienas, kada „kaliniams“ duodavo vien sausos duonos, o vandenį jie turėjo patys atsinešti iš šulinio kieme. Karceryje nebuvo virtuvės, bet po

šv. Kazimieras buvo lietuvių tautos pamil- tas, tapęs simboliu, kovojant su rusų imperija (pirma — caro, vėliau, sovietine), nes jo pirma- sis akivaizdus stebuklas lietuvių kariuomenei padėjo laimėti kovą prieš daug stipresnius Maskvos pulkus. Ir šiandien Lietuvai reikalin- ga pagalba, besistengiant atremti to paties prie- šo išpuolius, daromus kitais, ne mažiau pavo- jingais, subtilesniais būdais. Dvasininkija kaip tik turėtų skatinti pamaldumą į šv. Kazimierą, o jis, tikrai ateitų savo tautai į pagalbą, kaip atėjo viduramžiais. Be to, ir lietuvišką jaunimą būtina raginti sekti šventojo karalaicio pėdomis į doresnį, pamaldesnį gyvenimą. Šv. Kazimie- ras gali apsaugoti tautos atžalas nuo moralę žalojančių, hedonistinių, pernelyg materialinių įtakų.

Negalime kalbėti apie šv. Kazimiero šventę, neprisiminę lietuvių skautų ir jų ruošiamų Ka- ziuko mugių. Kiek pastangų padeda, kiek nuoširdaus darbo atlieka, kokią rūpestį naštą tenka pakelti skautams ir jų tėvams, kol paga- liau „perkerpamas kaspinas“ ir atidaroma Kaziuko mugė. Nuo jauniausiu iki pačių vy- riausių skautiškieji vienetai su pasididžiavimu lietuvišką visuomenę kviečia į šį pavasarinį renginį. Ir kaip smagu matyti, tvarkingomis uniformomis bei plačiomis šypsenomis pasi- puošusius, skautus, kai į mugę susirenka daug svečių, kai nuo prekystalių tirpsta jų pačių pagaminti darbai, kai tuštieji vaišių stalai. Skautai džiaugiasi, kad vėl papildys savo organizacijos išdą, iš kurio bus galima pa- sisemti lėšų tolimesnei veiklai, išgyti reikmenų stovykloms. Ir būtų tikrai liūdna, jeigu lietu- viškoji visuomenė ignoruotų Kaziuko mugę. Skautai joms visus metus ruošiasi — tai vienas svarbiausių skautiškų renginių. Jie žino, kad nuo mugės sėkmės priklausys, kaip metų eigoje vystysis skautiška veikla. Tad nepraleiskime progos apsilankyti šiemetinėje Kaziuko mugėje savo vietovėje. Paraginkime ir pažįstamus, ypač neseniai atvykusius iš Lietuvos, nuvykti į šią skautišką šventę.

dvių dienų jiems maisto galėjo atsiųsti jų šeimos, gal draugai, gal šeiminiųs arba jų draugės, arba net ir iš restoranų. Alkoholio nedraudė, ir kalintys studentai galėjo lankyti vienas kitą cėlėse. Iš viso ten buvo penkis cėles, su kietom geležinėm kėdėm ir šiaudiniaiis čiuzi- niais. Vaikstant po tą buvusį kalėjimą, šiandien dar galima matyti cėlėse ir koridoriuose įvairiau- sius nuteistųjų išrašinėjimus ir piešinius (graffi- ti), kuriais „kentėjęs“ studentas stengdavosi iš- reikšti savo jausmus, o gal ir iš nuobodumo. Tie visi išrašai yra rūpestingai padengti laku, kad išsaugotų juos istorijai.

Tais laikais beveik visi studentai priklausy- davo įvairioms korporacijoms, dėvėjo skirtingas spalvas, uniformas ir kepurės su kaspinais. Nė vienas jų nemėgdavo ir net nekėsdavo kitos kor- poracijos narių, todėl dažnai tarp jų įvykdavo dvikovos, už ką irgi tekdavo sėsti į karcerį. Kiek prisimenu, ir po karo lietuvių studentai ne visi vien mokslu rūpinosi. Buvo ir spekuliantų, kurie, užuot dainavę „Gaudeamus igitur“, parafrazu- jant Pulgi Andriušį, buvo geriau apibūdinami kaip „gaudė jie mus ir kitur“. Taip, kad užsidirbtų mokslui pinigų, reikėjo suktis. O „besisukančius“ gaudė karinė amerikiečių policija. Gaudė ir Ravensburge, gaudė ir Tuebingene, gaudė ir kitur...

Tik keli žingsniai nuo universiteto yra jėzuitų bažnyčia. Užėjome pasižiūrėti. Kaip tik ten vyko jungtuvės. Prie altoriaus stovėjo abu jaunieji, o šalia — vaikų vežimėlis, nors dar tuščias, matyt jau žino, kas bus. O prie bažnyčios keistas pla- katas: „Der Leib Christi hat AIDS“. Dar už kelių blokų šv. Dvasios bažnyčia, į kurios aikštę atsimuša Haspelgasse, kurioje yra krautuve vardu „Sex shop“. Tarp Heidelbergo studentų ir studentų yra populiarius saldainiai vardu „stu- dent's kiss“. Ten pat gali rasti ir saldinių dėžu- tes „Clinton's kiss“. Kaip sakiau, keistas, nors ir įdomus tas studentų miestas. Matėme ir gražų namą, kuriame gyveno buvęs Hitlerio grandio- zinių planų architektas, o vėliau ir ginklavimosi pramonės genijus, Nuernberg teismo nuteistas Albert Speer. Laivą paliekant, ekskursijai į Heidelberg mums davė maišuką su maistu, kad per daug ten neišalktume. Bus daugiau.

Draugo lietuviukai

Redaktorė Vitalija Pulokienė, 2005 m. kovo 4 d., penktadienis (Nr.9), 4 psl.

Antanas Baranauskas „Šilas nubunda“

Ė kai jau dienos brėkstant rytai šviesa tvinksta,
Rasos pilnos žolynų žemyn galvos linksta,
Tada šilas nubunda, visa yra tyla,
Prasideda pamažu šventa dienos byla.

Kas ten šlama? – Ė vėjo papūstas lapelis,
Ėgi gūžto nubudęs sujuda paukštelis.
Kas ten traška? – Ė vilkas: dieną man užuodžia,
Iš naktinės medžioklės per pakrūmes skuodžia.
Ėgi lapė į olą, žąsioką įsikandus,
Ėgi barsukas bėga, išlindęs iš landos;

Ėgi linksmutė stirna per pušyną striuoksi;
Ėgi pušin iš pušies voverytė liuoksi;
Ėgi mat šermuonėlis ir kiaunė juodoji
Ir visoki žvėreliai po mišką ulioja.

Kas ten taukšti? – Ė stuobri kapa jo genelis.
Kas mekena? – Ėgi mat perkūno oželis.
Kas ten šnibžda? – Ė šnypščia iš kelmo piktoji,
Ėgi srove teškėna upelė šventoji.
Kas ten kalbas? – Ė žąsys paupeį gadena;
Ėgi mat lizde starkingas pamiškės klegena;

Ėgi antys „pry! pry! pry!“ priskridę į liūną;
Ėgi kukutis klausia savo pačią, sūnų:
„Ką, ką, ką jums atnešti? Ką jūs kalbat niekus?
Ką, ką, ką, ką? Ar grūdus? Ar mases? Ar sliekus?“
Ėgi mat gegutėlė dairios ir kėtojas:
Čia kukuodama verkia, čia juokias kvatojas.

Skamba tik, skamba miškas: čia volungė Ieva
Trotina: „Ieva, Ieva! Neganyk po pievą!“
Čia paupeį: „ri-u! ri-u! ri-u!“ tilvikas sušuko,
Čia vel balsų visokių – lyg trūkte pratrūko.

Vis kitoki balseliai, vis kitokios bylos:
Dagiliai, pečialandos, strazdeliai, čyžylos,
Kekštai, šarkos ir kitos vis saviškai gieda:
Toj juokias, toj vaitoja, e toj niekus klieđa.

Ė už visus viršesnis lakštingales balsas:
Pilnas, skardus, griaudingas ir, taip sakant, skalsus:
Skamba, užia per krūmus ir vis kitaip mainos,
Ir vis dūšion įsmenga – lyg Lietuvos dainos.

Antanas Baranauskas

(1835 - 1902)

Pavardės formos:

Baranowski, Baranauskis, Baronas. Pasirašinėjo: A. B., Bangputys, Jurksztas Smalausis, Jurkštas Smalausis.

Antanas Baranauskas – žymiausias feodalizmo epochos pabaigos lietuvių poetas. Jis gimė 1835 m. sausio 17 d. Anykščiuose, gausioje valstiečių šeimoje. Poeto vaikystė buvo sunki ir varginga: jis nuo mažens piemenavo, dirbo sunkius ūkio darbus.

Pirmųjų mokslo žinių A. Baranauskas gavo iš savo tėvo. 1845-1848 m. lankė Anykščių parapinę mokyklą, kur pasižymėjo gabumais, ypač matematikai. Sunui toliau mokyti Baranauskai lešų neturėjo, tad

būsimajam poetui teko 1848-1849 m. tarnauti Gelvonų klebonijoje, o paskui vėl dirbti tėvų ūkyje. Dėl silpnos sveikatos ir gabumų mokslui, A. Baranauskas buvo išsiųstas į valstiaus raštininkų mokyklą Rumšiške (1851-1853). Čia turėjo progos gerai išmokti rusų kalbą, tačiau gilesnio išsilavinimo negavo. Baigęs Rumšiškių mokyklą, A. Baranauskas kurį laiką raštininkavo Vainute, Raseiniuose, Sedoje, Skuode. Laisvalaikiais mėgino eiliuoti lenkų, o kartais ir lietuvių kalba. Didelę reikšmę turėjo draugystė su K. Praniauskaite, bajoriškos kilmės poete, kuri padėjo A. Baranauskui geriau pažinti lenkų literatūrą, klasišinę lenkų poeziją. Jos tėvai ir brolis kunigas, siekdami nutraukti draugystę, sudarė A. Baranauskui sąlygas 1856 m. ištotti į Varnių dvasinę seminariją. Besimokydamas (1856-1858) poetas parašė visus pagrindinius savo poezijos kūrinius, tame tarpe ir „Anykščių šilę“.

Bažnytinė vyriausybė A. Baranauską išsiuntė studijuoti į Peterburgo dvasinę akademiją (1858-1862), kurią baigęs įgijo teologijos magistro laipsnį ir

gavo stipendiją teologijos mokslams tęsti užsienyje. 1863-1864 m. studijavo Miuncheno, Romos, Insbruko, Liuvono katalikiškuose universitetuose. 1865 m. buvo Peterburgo Dvasinės akademijos profesoriumi. Tais patiais metais paskirtas Kauno katedros vikaru, nuo 1867 m. Kauno kunigų seminarijos profesoriumi, vėliau inspektoriumi. Tuo metu susidomėjo lietuvių kalbos mokslu: tyrinėjo ir aprašinėjo Lietuvos tarmes, rengė lietuvių kalbos gramatiką. Kai kurie filologiniai darbai turėjo svarbią reikšmę lietuvių kalbotyrai.

Tapęs Žemaičių pavyskupiu (1884), o vėliau Seinų vyskupu (1897), A. Baranauskas nutolo nuo liaudies ir jos kultūros, atitrūko nuo lietuvių literatūros ir atsidėjo matematikai. Matematiniai jo darbai moksline reikšmės neturėjo.

Į senatvę A. Baranauskas vėl grįžo prie lietuviškosios rašytos. Parašęs keletą religinių giesmių, paskutiniiais gyvenimo metais jis pradėjo versti į lietuvių kalbą bibliją, tačiau suspėjo atlikti tik dalį šio darbo.

A. Baranauskas mirė 1902 m. lapkričio 26 d., Seinuose, kur ir palaidotas.

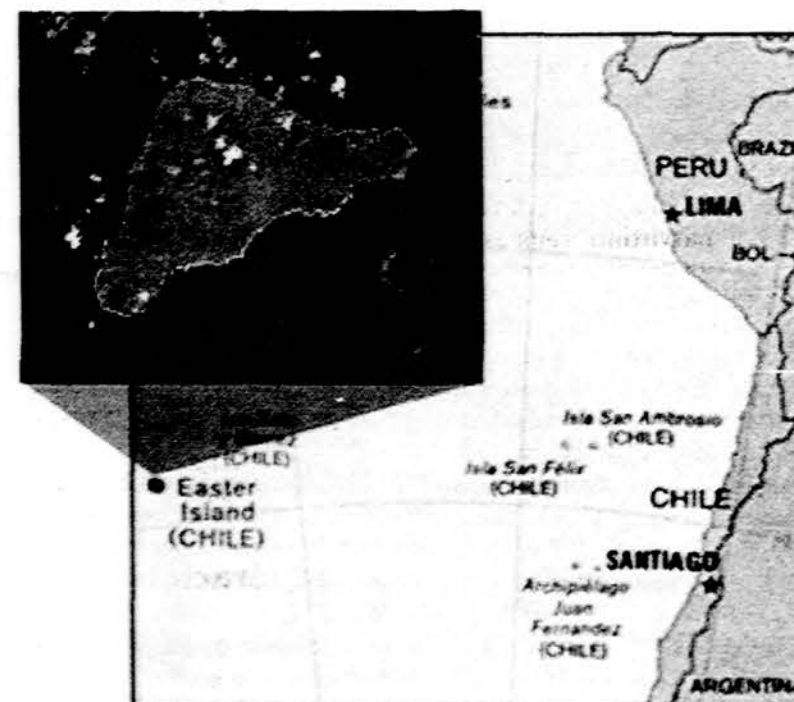
Ar žinojote, kad...

...pasaulyje yra Velykų sala! Velykų sala (ispanų kalboje Isla de Pascua, polineziečių kalboje Rapa Nui) – Ramiojo vandenyno pietuose, vakarus ir šiek tiek į šiaurę nuo Čilės sostinės Santiago, esanti sala, priklausanti Čilei. Salos koordinatės 27°10' S, 109°25' W. Sala apie 2,000 km nutolusi nuo artimiausios gyvenamos salos. Sala įžymi savo akmeninėmis statulomis, išdėstytomis palei visą salos pakrantę.

Istorija

Pirmieji Velykų salos pamėnėjimai siejami su rastu bei restauruotu Velykų salos Karalių

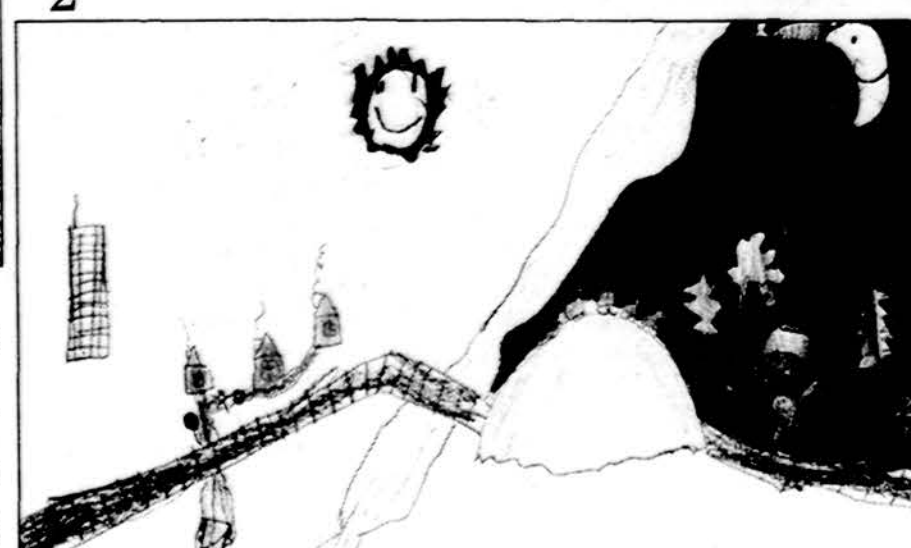
sarašu (saraše visi karaliai, valdę šią salą), kuris datuojamas 400 m. Sala tuo metu buvo apgyvendinta polineziečių. Europiečiai salą atrado 1722 m. Tai padarė olandų jūrininkas Jakob Roggeveen ir pavadino Velykų sala, nes salą atrado Velykų dieną. Sala buvo prijungta prie Čilės 1888 m. (Policarpo Toro). Roggeveen rastoje saloje aptiko tik apie 2,000-3,000 gyventojų, nors ankstesniais laikais jų, kaip manoma, buvo daugiau kaip 10,000-15,000. Velykų salos civilizacija dėl gyventojų pertekliaus, miškų išnaikinimo ir gamtinių salos išteklių išnaudojimo, bėgant metams, sunyko.

Vaikai piešia

1. Diana Melstrad, 1c skyrius, Čikagos lituanistinė mokykla.
2. Augustas Tamavičius, 1c skyrius, Čikagos lituanistinė mokykla.
3. Lukas Aleksonis, 1c skyrius, Čikagos lituanistinė mokykla.

Kovo mėnuo

Pavasaris Lietuvos laukuose

Kovas – pasikeitimo, kovos tarp šalčių ir pavasario metas. Čia sniega, čia šala, čia oras vėl suminkštėja. Kalvų viršūnės pradeda juoduoti, nes sniegas nuo jų greičiausiai nutirpsta. Parskrenda kai kurie paukščiai, jų tarpe ir kovai. Kovas – tai varnų giminės (paprastosios varnos žiemoja Lietuvoje) didelis, juodas paukštis, su melsvai violetiniu žvilgesiu. Budo atžvilgiu kovas labai panašus į varną. Žmogumi jis pasitiki daugiau negu varnos. Dažniausiai kovus galima pamatyti ištaisais būriais ieškant maisto šviežiai įdirbtuose laukuose. Kovai dažnai parskrenda į pernykščius lizdus, pradeda poruotis. Jų krankėjimo pilnas oras: jie skelbia, kad pavasaris

Dangaus mėlynėj vytyruikas
Sparnais plazdena, ratu sukas.
Kai daina jo nuskambės
Nuo pradžios ją vėl pradės.

Palei griovį, per pievikę
Gandras vejasi varlikę.
Klampioj baloj šaukia pempė,
Po šapelį lizdan tempia.

Uosy švilpauja varnėnas,
Lyg našlaitis jis yr vienas...
Algis inkilų sukals
Ir į medį jam įkels.

Zig. Gavelis

jau čia pat. Todėl galima sakyti, kad šio mėnesio pavadinimas aiškinamas dvejopai: žiemos kova su pavasariu, ir parskridusių kovų vardu.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

VATIKANAS

Popiežiaus Jono Pauliaus II sveikata po praėjusią savaitę atliktos gerklės operacijos nuolat gerėja, pranešė Vatikanas atstovas spaudai Joaquín Navarro-Valls. Pasak jo, popiežius sekmdienį tikriausiai pasirodys prie savo palatos lango, bet galutinis sprendimas dėl to dar nepriimtas. Tačiau J. Navarro-Valls tiksliai nenurodė, kada Jonui Pauliui II gali būti leista išeiti iš ligoninės.

LONDONAS

Britanijos Vyriausybės pateiktose pasiūlymuose siūloma panaikinti 77 metus galiojusį visuomeninės Britanijos transliuotų susivienijimo (BBC) savireguliacijos principą. Tokius žingsnius paskatino transliuotojo žurnalistinės veiklos kritika, kilusi po skandalų karo Iraką išvakarėse. Britanijos kultūros sekretorė Tessa Jowell paskelbė pasiūlymo projektą, kuriame numatoma, kad BBC valdytojų taryba pakeistų nepriklausomą tarybą, kuri stebėtų didžiausio pasaulio visuomeninio transliuotojo veiklą.

VARŠUVA

Lenkijos premjeras Marek Belka paragino parlamentą patį save paleisti ir taip sudaryti sąlygas birželį surengti pirmalaikius rinkimus. M. Belka, kurio Vyriausybė parlamente neturi daugumos, to paprašė per diskusiją, surengtą dėl opozicijos raginimo jam atsistatydinti. Jei parlamentas būtų paleistas, rinkimai įvyktų kelias mėnesiais anksčiau. Premjeras nurodė, kad Vyriausybė dar turi patvirtinti kelis įstatymų projektus, tačiau pakartojo, kad nenori likti valdžioje po gegužės.

RUSIJA

MASKVA

JAV ir toliau darys spaudimą

ma Rusijai, dėl jų manymų, blogėjančios demokratijos padėties, pareiškė JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice Rusijoje paskelbtame interviu. Komentuodama Bratislavoje įvykusį JAV prezidento George W. Bush ir Rusijos vadovo Vladimir Putino susitikimą, C. Rice sakė, kad Maskvai išsakyta nuomonė dėl buginių, jog V. Putin valdomoje šalyje įsitvirtina autoritarizmas, buvo nuodori, bet tvirta. „Tuo pat metu norėčiau jus patikinti, kad šiuo metu mūsų santykiai su Rusija yra labai konstruktyvūs. Taip iš tiesų yra ir mes ketinama tik plėtoti mūsų santykius“, pridūrė ji.

JAV

WASHINGTON, DC

Norinčiųjų įstoti į JAV jūrų pėstininkų korpą jau antras mėnuo yra mažiau nei planuota, pranešė verbavimo tarnybos sekretorius spaudai majoras David Griesmer. „Dabar sunkoka surinkti būtiną skaičių savanorių“, sakė jis. 2005 m. sausio savanorių, pasiryžusių tapti jūrų pėstininkais, pirmą kartą per 10 metų buvo mažiau nei planuota. Vasarį sutartis pasirašė 2,772 žmonės iš planuotų 2,964. JAV jūrų pėstininkai yra viena smogiųjų Amerikos ginkluotųjų pajėgų dalių per karinę operaciją Iraką. Jūrų pėstininkų atstovai taip pat sieja naujų skaičių sumažėjimą su stiprėjančia ekonomika ir tuo, kad vis daugiau Amerikos jaunuolių pradeda mokytis universitetuose.

AZIJA

BAKU

Baku prie savo namų trečią dieną buvo nužudytas Azerbaidžano opozicinio žurnalo „Monitor“ vyriausiasis redaktorius Elmar Huseinov. I. E. Huseinov, kuriam buvo 38-eri metai, buvo paleisti septyni šūviai, dvi kulkos pataikė į širdį. Spejama, nesirys, nes „Rusijai mirtinai reikia pinigų“.

Savo ruožtu Europos parlamento narys Vytautas Landsbergis Lietuvos pramonininkų konfederacijos raginimą prezidentui pavadinti atitinkamas neturėjusių spaudimą šalies vadovui.

„Nebent sovietų blokados laikais reguliariai skambėdavo gąsdinimai, neva neatšaukė Ne-

plius, kad tai gali būti užsakyta žmogžudystė. Policijos teigimu, tai buvo padaryta provokacijos tikslais, siekiant sumenkinti valstybės įvaizdį. Žurnalas „Monitor“ yra populiarius šalyje. Leidinys kelis kartus buvo uždarytas, teismas jam yra paskyres nuobaudą už straipsnius apie aukštus politikus ir verslininkus.

JAKARTA

Indonezijos teismas pripažino musulmonų dvasininką Abu Bakar Bashir kaltu dėl šamoklo įvykių 2002-ųjų išpuolių Bali, kai naktiniuose klubuose buvo susprogdintos bombos, ir paskyrė jam dveju su puse metų kalėjimo bausmę. Tačiau teismas nustatė, kad 66 metų dvasininkas nėra susijęs su 2003 m. įvykiu, kai per bombos sprogdinimą Jacarta viešbutyje „J. W. Marriott“ žuvo 12 žmonių. Per sprogdinimą Bali žuvo 202 žmonės, daugiausia – turistai. Pareiškime, kurį perskaitė vienas iš penki teisėjų, sakoma, kad A. B. Bashir nebuvo tiesiogiai susijęs su išpuoliu Bali vykdymu, tačiau davė savo pritarimą JAV nedelsdamos pareiškė, jog toks teismo sprendimas jų nedžiugina.

TOKYO

Skandalą dėl finansinių ataskaitų klastojimo tirianti Japonijos policija suėmė Yoshiaki Tsutsumi, kuris devintąjį dešimtmetį buvo paskelbtas turtingiausiu pasaulio žmogumi, kai sėkmingai išplėtojo po Antrojo pasaulinio karo tėvo įkurtą verslo imperiją. Ilgus metus bendrovei „Seibu“ vadovavęs 70-metis Y. Tsutsumi buvo išvežtas policijos automobiliu iš vieno jo tinklo „Prince Hotel“ priklausančių viešbučių. Jis bus apklaustas dėl įtarimų, jog iki praėjusių metų spalio buvo klastojęs jo bendrovės finansines ataskaitas, o po to tos akcijos buvo neteisėtai parduotos. Viena televizijos stotis paskelbė, jog Y. Tsutsumi kaltinimus iš esmės pripažino.

Sportas Čikagoje

„LITUANICOS“ FUTBOLININKAI GAUS MAŽIAUSIAI III VIETOS PRIZĄ

Po praėjusių sekmdienį „Metropolitan“ lygos „Major“ diviziono aštuntojo turo rungtynių su „Green-White“ komanda, kurią lietuviai įveikė 5:4, „Lituanica“ užsitikrino mažiausiai trečios vietos apdovanojimus.

Sužaidę 8 susitikimus, lietuviai turi surinkę 15 taškų, tuo tarpu kitos artimiausios komandos – „Eagles“ ir „Lightning“ – po 11 ir jau negali mūsų išsilaikyti, nepaisant, kad ir laimėtų kitas sekmdienio rungtynes, o mūsų – pralaimėtų.

Paskutiniojo vasario mėnesio sekmdienio rungtynės su „Green-White“ komanda nebuvo lengvos. Nors pirmąjį įvartį pasiekė mūsų (pasirūmėjo Audrius Zinkevičius), tačiau po kurio laiko varžovai rezultata išlygino. Tada po Laimono Bytauto smūgio lietuviai pirmavo 2:1, bet paskutinėje kėlinio minutėje rezultatas vėl buvo lygus.

Po pertraukos labiau sekėsi varžovams, kurie išsiveržė ir priekį 3:2. Gerai, kad čia tas pats A. Zinkevičius dar kartą rezultata išlygino. Tada opontai vėl išėjo į priekį. Ir tik rungtynių pabaigoje Žilvino Černio ir Laimono Bytauto gražiais smūgiais ir varžovų vartus buvo išplėsta sunki pergalė.

Šiuo metu pirmoje vietoje stovi „Schwabens“ su 18 taškų, po jų „Socksers“ su 17 (ji sekmdienį netikėtai pralaimėjo prieš „Lightning“ 0:3). Trečioje vietoje rikiuojasi „Lituanica“, ketvirtoje – „Eagles“ – 11 taškų. Tiek pat taškų turi ir „Lightning“, bet tik blogesni įvartų santykį. Tada eina „United Serbs“ – 10, „Vikings“ – 8, „Green-White“ ir „Polonia“ po 7 taškus, ir paskutinėje vietoje „Maroons“ su 5 tšk., kuriai jau garantuotas perėjimas į žemesnę lygą. Taip pat iškris viena komanda, kuri paaiškės po sekmdienio rungtynių.

Paskutinėse rungtynėse su „Eagles“

Paskutinį pirmenybių sekmdienį lietuviai išmėgins jėgas su „Eagles“, kuri pastaruoju metu nedemonstruoja brandesnio žaidimo. Tad prieš juos vilčių laimėti yra daug. Jeigu lietuviai iškovo pergalę, o kitos dvi komandos pralaimės, „Lituanica“ yra gana geras pasiekimas.

Rungtynių pradžia 3:45 val. p.p. Lietuviai sirgaliai bent paskutiniam pirmenybių susitikime turėtų gausiai dalyvauti

ir paraginti mūsų šiuos pergalei.

LFK „Lituanicos“ narių ir rėmėjų susirinkimas

Arteja „Lituanicos“ futbolo klubo susirinkimas, kuris šiemet rengiamas kovo 13 d. (sekmdienį) 1 val. p.p. Pasaulio lietuvių centro posėdžių kambaryje, Lemonte. Čia bus duoti klubo pirmininko bei kitų valdybos narių pranešimai. Bus diskutuojama klubo veiklos reikalais, naujos valdybos bei kontrolės komisijos rinkimais. Į susirinkimą kviečiami ne vien klubo nariai bei rėmėjai, bet ir visi, kuriems rūpi šiemet 55-rius gyvavimo metus švenčiančio klubo likimas.

Čikagos lietuvių krepšinio lygos „Žvaigždžių diena“

Kovo 5 d. (šeštadienį) 5 val. vakare Lemonto Parkų distrikto sporto salėje yra rengiama ČLKL „Žvaigždžių diena“. Jos metu žiūrovai matys įvairiausių varžybų. Trijų valandų programoje vyks geriausiųjų lygos žaidėjų tarpusavio rungtynės, tritaškių metimo konkursas, „oro karalius“ rinkimai ir kt. Čia bus galima pamatyti geriausių Čikagos lietuvių krepšininkų, kurių tarpe yra pajėgių žaidėjų iš Lietuvos, gerų komandų. Bus progą pamatyti ir jaunuosius krepšinio entuziastus.

Sekmdienį nuo 12 valandos toje patioje salėje įvyks ČLKL pusfinaliniai susitikimai. Pradžioje rungtyniaus dvi senjorų ekipos „Lokai“ ir „Aukštaitija“ bei „Lituanica“ ir „Švyturys“ 2 val. 20 min. žais vyrų komandos „Panevėžys“–„Radviliškis“, o po jų „Alytus“–„Kretinga“.

Vyto Daneliaus komanda laimi

Sekmdienį Vyto Daneliaus atstovaujama Wake Forest universiteto rinktinė, kuri dabar stovi šeštoje vietoje tarp Amerikos studentų – NCAA pirmo diviziono komandų, iškovojo 24-ąją pergalę per 28 rungtynes. Ji įveikė Virginiją universiteto žaidėjus net 90:68. Lietuvio sąskaitoje 12 taškų, kuriuos jis pelnė per 22 minutes. Tai buvo vienos iš geriausių buvusio kauniečio sužaistų rungtynių šį sezoną, nes jis po traumos ilgą laiką nebuvo gerai atsigavęs. Pažymėtina, kad šį pavasarį, Vytas jau baigia universitetą ir tada ieškos komandos, kurioje jis galėtų žaisti kaip profesionalas.

E. Š.

DRAGAS, 2005 m. kovo 4 d., penktadienis

5

Mano mylimas vienintelis sūnus

A + A

ANDRIUS VYTAUTAS GVIDAS

Tragiškai žuvo 2005 m. vasario 26 d., sulaukęs 34 metų.

Gimė Hinsdale, IL. Gyveno Colorado Springs, CO, anksčiau Lisle, IL.

Giliame skausme liko: motina Jūra Gvidienė; teta Elena Z. Carter; dėdė Povilas Gvazdinskas su žmona Loreta ir jų vaikai Ingrida ir Aleksas; dėdė Kazys Jonaitis; pusėsėdė Gaila ir James Leahy bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionis buvo a.a. Dariaus Gvido sūnus. Baigė Maironio lituanistinę mokyklą, šoko „Spindulio“ tautinių šokių grupėje ir priklausė Jūros skautams.

A. a. Andrius bus pašarvotas penktadienį, kovo 4 d. nuo 2:30 v. p.p. iki 8:30 val. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 5 d. 9:30 val. r. Petkus Lemont laidojimo namuose, iš kur velionis bus palaidotas į Pal. Jurgio Matulio misijos bažnyčią, kur 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a.a. Andrius bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Aukas prašom skirti „Saulutei“ arba pagal savo nuojūrą.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Liudinti mama ir artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

A + A

ONAI BRAŽIENEI

mirus, žemės takuose likusį jos vyrą VINČĄ ir visus jų artimuosius užjaučiame.

Irena Alantienė
Stasė Blūdžiuvienė
Dalia Briedytė-Stonys
Juozas Briedis
Antanas Osteika
D. ir J. Doveiniai
E. ir K. Karveliai
E. ir E. Mičiūnai
J. ir V. Mitkai
J. ir J. Mikulioniai

SKELBIMAI

NEKILNOJAMASIS TURTAS

Century 21
Pro-Team
Bus: 708-361-0900
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
E-mail: d.i.mayer@worldnet.att.net

DANA ŠČERBAITĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestiuose, kreipkitės į DANUTĘ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybės įkainavimas veltui.

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

„Drago“
skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

GREIT PARDUODA

Landmark
properties
Bus. 773-229-8761
Res. 708-425-7160
Mobil. 773-590-0205
Pager 630-314-4330

RIMAS STANKUS

• Čikagoje ar priemiestiuose
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Tarpininkaujame gaunant paskolą
• Pensininkams nuolaida

SIŪLO DARBA

Caregivers jobs
available in WI, Eng, DL,
Exp. required, SS helpful,
pay \$90 and up.
Call 262-657-8044.

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$620 – \$650;
2 mieg. — \$710 – \$750.
Tel. 630-910-0644, Jana.

Pramonininkų konfederacija siūlo prezidentui vyksti į Maskvą

Atkelta iš 1 psl.

„Aš visiškai atmetu B. Lubio argumentus, jog reikėtų laukti ekonominių santykių su Rusija pablogėjimo – jau vien todėl, jog Lietuva yra Europos Sąjungos narė“, sakė A. Ažubalis.

Jo nuomone, emusi taikyti sankcijas Lietuvai, Rusija susilaikytų atsakomųjų ES ekonominių sankcijų, ir tam Rusija

nesirys, nes „Rusijai mirtinai reikia pinigų“.

Savo ruožtu Europos parlamento narys Vytautas Landsbergis Lietuvos pramonininkų konfederacijos raginimą prezidentui pavadinti atitinkamas neturėjusių spaudimą šalies vadovui.

„Nebent sovietų blokados laikais reguliariai skambėdavo gąsdinimai, neva neatšaukė Ne-

priklausomybės akto 'neturėsi-me ko valgyti'“.

Pramonininkams šiandien tai tikrai negresia, tačiau turėtų būti aišku, kas tokiu spaudimu dedama ant svarstyklių: vieno pusę atsidūrė Lietuvos garbė, o kitą – lietuviškųjų verslo partnerių pinigai. Kokį pusmetį ji galbūt nepilnės“, sakoma V. Landsbergio pareiškime.

Mokyklose bus įvedamos elektroninės pažymių knygelės

Atkelta iš 1 psl.

Kauno meras Arvydas Garbaravičius pabrėžė, kad griežtesnė tvarka niekam nepakenkė. Tačiau D. Mockus džiaugėsi, kad nebėra mokinių. „Diegus šią sistemą gali pdaugėti psichologinių problemų, nes vaikai nuolat jausis kontroliuojami“, pažymėjo verslininkas.

Eksperimentinio projekto vertė siekia 11 mln. litų. Už juos

planuojama Vilniaus ir Kauno mokyklų mokytojams parūpinti delninius kompiuterius, sukurti interneto prieigos taškus, kuriais mokyklose ar netoli jų galėtų naudotis kompiuterių neturintys tėvai.

„Verslas šiam projektui planuoja skirti apie 1 mln., kitų lėšų tikimasi iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų“, sakė Lietuvos prekybos, pramonės ir

amatų rūmų sąjungos generalinis direktorius Vitas Mačiulis, pridūręs, kad dokumentus parmai gauti birželio mėnesį numato pateikti Vilniaus ir Kauno savivaldybės.

Jei didiesiems miestams pavyks gauti struktūrinių fondų lėšų, į bendrą elektroninių pažymių knygelę sistemą bus pakviestos įsijungti ir kitos Lietuvos savivaldybės.

venusiems Kaune ir savo miestą garsinusiems žmonėms – diplomatai Juozui Urbšui, kompozitoriui Viktorui Kuprevičiui, architektui Vytautui Landsbergiui-Zemkalniui, kolekcininkui Mykolui Žilinskiui, kardinolui Vincentui Sladkevičiui, politikui Vytautui Landsbergiui, diplomatai Stasiui Lozoraičiui, arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui, poetui Bernardui Brazdžiūniui, krepšininkui Arvydui Saboniui, žurnalistui Eduardui Viskantai, publicistui Liudui Dambrauskui, kunigui Ričardui Mikutavičiui ir kt.

Kaunas, kovo 3 d. (BNS) — Kauno miesto taryba nutarė suteikti miesto garbės piliečio vardą Lenkijos prezidentui Aleksandrui Kwasniewskui.

Sprendimas buvo priimtas ketvirtadienį vykusiam tarybos posėdyje. Už jį balsavo visi 32 posėdyje dalyvavę tarybos nariai.

Numatoma, kad Garbės piliečio vardo A. Kwasniewski suteikimo ceremonija vyks kitą savaitę, kovo 10-ąją, kai Lenkijos prezidentas lankysis Kaune.

Kaip sakė Kauno meras Arvydas Garbaravičius, garbės pi-

liečio vardas A. Kwasniewski suteiktas Lietuvos ir Lenkijos ūkio rūmų teikimu už svarų indelį skatinant ir palaikant dviejų šalių bendradarbiavimą verslo, ekonomikos ir kitose srityse, taip pat už aktyvią paramą Lietuvos narystei NATO.

„A. Kwasniewski yra ir Kaune rengiamos Lenkijos parodos „Polexport“ globėjas“, pridūrė A. Garbaravičius.

A. Kwasniewski taps 20-uoju Kauno miesto garbės piliečiu.

Iki šiol šis vardas buvo suteiktas tik gyvenantiems ar gy-

VELYKINIAI SIUNTINIAI
DAR NE VĖLU SIŪSTI LĖKTUVU
SIUNČIAME Į LIETUVĄ, LATVIJĄ
ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ IR UKRAINĄ

ATLANTIC Express Corp.

MŪSŲ ISTAIGOS:
8801 S. 78 Th Ave, BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680
Dirbame: Pirm-Penk 8 a.m.-6p.m., Treč iki 7 p.m., Šešt. nuo 8 a.m.- 3 p.m.
2719 W. 71 Str, CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
Dirbame: Pirm-Penk 9 a.m.-5p.m., Šešt iki 2 p.m.

TEL: 1-800-775-SEND

MŪSŲ ATSTOVAI:
Los Angeles 334 E. Santa Anita, Tel: 818-842-1719, Tel: 818-731-9777
Bravo Coffee 238 Main Str, LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300
Kalyon Corp. 338 S. Rohlwing Road, PALATINE, IL, Tel: 847-776-7766

PASLAUGOS

A&S Šildymas
Šaldymas
6566 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded — Insured
7 dienos per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠAKIEČIŲ PUSMETINIS SUSIRINKIMAS įvyks kovo 17 d., 1 v.p.p. Šaulių namuose, 2417 W. 43rd St., Chicago, IL. Nariai būtinai turi dalyvauti ir kviečiami visi.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA š.m. balandžio 1 d., penktadienį, 7 v.v. Jaunimo centre rengia poezijos vakarą „Pavasario vėjas“. Vakaro programos vedėja aktorė Audrė Budrytė-Nakienė.

GALEŠITE PASMAGURIAUTI lietuvišku maistu bei saldumynais, atvykę į tradicinę lietuvių skautų Kaziuko mugę, sekmdienį, kovo 13 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Mugės atidarymas po 9 v.r. š.v. Mišių, Lietuvių fondo salėje. Kviečiame visuomenę atvažiuoti ir paremti šią lietuvišką organizaciją.

ŠV. KAZIMIERO KONGREGACIJOS seserys maloniai kviečia visus dalyvauti š.v. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos įsteigė motina Marija Kapaite būtų paskelbta palaimintąja. Mišios bus šį šeštadienį, kovo 5 d., 9:30 v.r., seselių motiniškame name, 2601 West Marquette Road, Chicago. Mišias aukos kunigas Ted Ostrowski, aktyvus ir darbštus š.v. Adrian parapijos klebonas. Prašome dalyvauti.

SEKMADIENI, KOVO 6 D. Vytauto Didžiojo rinktinės ir T. Daukanto Jūrų kuopos šauliai ruošia Šaulių organizacijos įkūrėjo Vl. Putvio 76-ųjų mirties metinių minėjimą, kuris prasidės 10 v.r. š.v. Mišiomis š.v. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Parke. Po Mišių Šaulių namų salėje akademine dalis, koncertas, pabendraujimas prie kavutės. Maloniai kviečiame dalyvauti.

VERBŲ KŪRIMO PAMOKA VYKS Balzoko lietuvių kultūros muziejuje kovo 6 d., sekmadienį, nuo 1 v.p.p. Verbas kurti mokins dailininkės Virginija Morrison ir Rasa Ibišienė. Atsineškite žirkles, džiointų augalų ir gėlių, kurių galima įsigyti Hobby Lobby parduotuvėje. Pamokos dalyviai gaus medinę lazdelę, kuri yra verbos pagrindas ir keletą džiointų augalų. Registracija telefonu: 773-582-6500.

„ŽIDINIO“ PAMALDOS, ŠV. MIŠIOS ir rožinis vyks pal. Jurgio Matulaučio misijoje šeštadienį, kovo 5 d., 8 v.r. Tai pirmos tokios pamaldos šiais metais ir jos vyks kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį tuo pačiu metu ir toje pačioje vietoje. Visus nuoširdžiai kviečiame.

KOVO 6 D., SEKMADIENI, LEMONTO apylinkės LB valdyba, 12 v.p.p., kviečia į visuotinį metinį Lemonto apylinkės narių susirinkimą, PLC didžiojoje salėje. Išgirsite apie valdybos atliktus darbus, bus pateikta bendra metinė ataskaita, bus renkama nauja valdyba ir klausimų bei pasiūlymų svarstymai. Bažnyčios vestibulyje yra padėta Lemonto LB dėžė į kurią galima įmesti savo pasiūlymus ir klausimus. Prašome tuo pasi- naudoti.

ČIKAGOS IR APYLINKIŲ NEKALTO Prasidėjimo Mergelės Marijos seselių rėmėjai maloniai kviečia dalyvauti kovo 6 d. metinėje šventėje-vakarieneje. 2 v.p.p. š.v. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje, kurias, už gyvus ir mirusius narius, aukos kun. Kęstutis Trimakas. Giedos Margarita ir Vaclovas Momkai. Vargonais gros muz. Juratė Grabliauskienė. 3 v.p.p. Jaunimo centro salėje kalbės ses. Margarita Bareikaitė, kuri atvyksta iš Putnamo. Šventėje dalyvaus seselės Laimutė ir Danutė iš Lemonto. Meninę dalį atliks sol. Vilija Kerelytė, jai akompanuos A. Barniškis. Po to bus vakarienė. Pakvietimus į šventę galite įsigyti „Seklyčioje“ arba tel.: 708-301-2413, 773-585-3570. Savo dalyvavimu paremsite taip svarbius seselių darbus Amerikoje ir Lietuvoje.

DĖMESIO! LIETUVIŲ FONDAS praneša, kad anketos paramai ir stipendijoms jau yra Lietuvių fondo tinklapyje: www.lithfund.org. Jas galima gauti ir LF raštineje. Stipendijų prašymų anketos, pilnai užpildytos, su visa dokumentacija, turi būti išsiųstos į LF raštinę iki 2005.03.15. Paramos prašymo anketos paštu turi būti išsiųstos iki 2005.04.15. Jei turite klausimų, prašome kreiptis į LF raštinę tel. 630-257-1616, faks. 630-257-1647, e-paštas: admin@lithfund.org.

Tėviškos parapija Čikagoje paminėjo Vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Vasario 13 d. Bažnyčioje, maldavome Dievą giesmės žodžiais „O, Dieve, sergėk tėvų žemę, tegu jiniai žydės ir bus tvirta“, ir kad Jis pripildytų šv. Dvasia tuos, kurie rūpinasi šalies gerove. Panašiai kalbėjo ir parapijos dvasiškis kun. Jonas Liorentas, prašydamas Aukščiausiojo palaimos gimtąjį šaliai jos darbuose. Parapijos choras, vadovaujamas Arūno Kaminsko, atliko ta proga seną Valtorio Banaico harmonizuotą lietuvininkų giesmę „Vis kovoki“. Pamaldoms užsibaigus, minėjimas buvo tęsiamas toliau parapijos salėje. Čia pradžioje buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, o po jų sekė dr. Jurgio Anyso paskaita, skirta Vasario 16-osios apibūdinimui.

Paskaitininkas pradėjo paskaitą prisiminęs 1918 metų Vasario 16-ąją, kai buvo paskelbta Lietuvos Respublikos nepriklausomybė dar net nepasibaigus Pirmajam pasauliniam karui, kai 1918 m. drąsus lietuviai patriotai, susirinkę Vilniuje į sudarytą Lietuvos Tarybą, paskelbė Lietuvos Nepriklausomybę, tuo atsiplėsdami nuo milžiniškosios meškos – Rusijos, kuri ilgą laiką laikė Lietuvą prispaudus, mėginama paversti ją dalimi savosios kultūros ir istorijos.

„Bet su Nepriklausomybės paskelbimu, — sakė dr. Jurgis Anysas, — darbas tik prasidėjo, nes reikėjo apginti ir įtvirtinti sienas, gauti tarptautinį pripažinimą jaunam kraštui, su tik

besikuriantia kariuomene, teko gintis nuo bolševikų, kurie norėjo pasilaikyti Pabaltijį ir per jį priėjimą prie Baltijos jūros teko gintis ir nuo vokiečių kariuomenės, kuri po karo pralaimėjimo buvo dar pasilikusi Latvijoje, Estijoje ir Kurše, siekdama palaikyti šias kolonijas Vokietijai; o taip pat — ir nuo lenkų, kurie stengėsi prisijungti Lietuvą prie Lenkijos“.

Dabar reikėjo susidaryti ir valdžią. Kai 1920 m. gegužės mėnesį Kaune susirinkęs Steigiamasis Seimas išrinko Aleksandrą Stulginskį laikinu prezidentu, jis išreiškė pasitikėjimą naujai sudarytam ministrų kabinetui su Kaziu Griniu priekyje, priimdamas valstybės Konstituciją ir valiutos įstatymą, ir 1920 m. gegužės 15 d. pareiškė, kad „Atstatyta Lietuvos nepriklausoma valstybė, kaip demokratinė respublika su etnografinėmis sienomis ir laisva nuo valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis“.

Reikėjo tautinės sąmonės parėmimui įsteigti ūkio, verslo, švietimo ir kultūros institucijas. Tam tikslui buvo padaryta ir žemės reforma. Valstybinės ir savininkų apleistos bei išsulenėjusios ir tautinei lietuvių idėjai nepalankių dvarininkų atimtos žemės buvo išdalintos kariams savanoriams, bežemiams ir mažžemiams. Didėnį ūkiai buvo irgi padalinti — dažnai net su jų savininkų sutikimu — ir atiduoti tų ūkių buvusiems darbininkams, kad jie galėtų laisvai tvarkyti savo gyvenimą. Buvo įkurti koope-

ratyvai žemės ūkio gaminiams, įsteigtos mokyklos, pravesti kursai ir ūkiams suteikta finansinė parama, kad sukūrus kraštą, iki tol bežemiais buvę galėtų atsistoti ant kojų.

Ne tik Lietuvoje, bet ir po platųjį pasaulį pasklidę lietuviai darė, ką galėjo, kad būtų Lietuva laisva. Gyvai reikėsi lietuviai Jungtinės Amerikos Valstijose ir Rusijoje atsidūrę tremtiniai, žmonės su mokslu, kuriems Rusija buvo uždraudusi dirbti savajame krašte. O taip pat Šveicarijoje, Švedijoje ir kitur gyvenę tautiečiai. Nors prispaustasis kraštas ilgai stotės, sakė dr. Jurgis Anysas, buvo ypatingai nuostabu matyti jame tą stiprią meilę mokslui, kuri pasireiškė visuose Lietuvos piliečiuose, kuriuos valdžia rėmė stipendijomis, knygomis ir naujai paruoštais mokytojais.

Deja, Antrasis pasaulinis karas pakeitė sąlygas. Lietuva buvo net dviejų svetimų kariuomenių vėl nuniokota, ir pagaliau Sovietų Sąjungos paversta. Bet tautoje neišnyko troškimas vėl būti nepriklausomais. Tauta siekė mokslo ir gyvenimo pagerinimo sąlygų, atsiskiriant nuo Rusijos. Nors ir buvo okupanto prispausta, nemažas skaičius dirbo tėvynės naudai, daugumoje slapta, siekdami išlaikyti lietuviybę ir trokšdami prarastos nepriklausomybės atstatymo. Kai kuriems teko paaugoti net savo gyvybę, dėl prarastos tėvynės.

Tuo pačiu metu, po užsienio karo išblaškytieji, steigė mokyklas, pagal išgales rėmė spaudoje likusius gimines ir draugus, dirbdami tarptautinė-

je plotmėje už Lietuvos išlaisvinimą, nors galimybė išsivaduoti nuo smaugėjo atrodė maža, beveik beviltiška. Bet drąsūs žmonių masinėmis demonstracijomis, prasidėjusiomis 1988 m. rugpjūčio 24 d. Vingio parke Vilniuje, vis tik pavyko atstatyti Nepriklausomą Lietuvą.

Nors dabar Lietuva laisva, kova dar neužsibaigė. Nors Vakarų pasaulis jau pripažino Lietuvą, net priėmė NATO ir Europos Sąjungą, pavojus iš Rytų vis dar gresia. Rusija, Sovietų Sąjungos pasekėja, vis dar stengiasi grasinti, ekonominiai spausai ir šantažuoti Lietuvą, įtraukiant ją ir abi kitas Pabaltijo šalis (kartu su Ukraina ir Gruzija) vėl į savo įtakos sferą.

Prelegentas perspėjo, kad pavojus gresia ir iš vidaus. Lietuvai pasidalinus į turtinuosius ar bent pakankamai uždirbančius miestuose, kurie gali tikėtis geresnio gyvenimo sau ir savo vaikams, ir į suvargusius kaimiečius, darbininkus ir pensininkus, kurie per savo vargą nemato ateities, gal net svajodami apie prarastą sovietinių laikų gyvenimą, kada ir mažai turėdami, pragyveno be didesnių reikalavimų.

Dabar Lietuvos Respublikos valdžiai ir mums lieka nelengva užduotis išspręsti šią problemą. Nors mūsų išeivijoje tiesiogiai tas neliečia, bet meilė Lietuvai reikalauja iš mūsų ne tik darbo, bet ir kitokios pagalbos, padedant visiems lietuviams siekti geresnio gyvenimo, jei ne sau, tai bent vaikams.

Išvija jau jau daug darysi, daro ir daugiau: BALFas

siūnia rūbus ir kitus dalykus; Lithuanian Mercy Lift siūnia vaistus ir medicinos aprangą. „Vaikų viltis“ rūpinasi sunkiai sergančiais vaikais. Mažosios Lietuvos lietuvių draugija remia vaikus ir mokytojus Karaliaučiaus krašte, „Vaiko vartai į mokslą“ padeda našlaičiams, A.P.L.E. moksini ir remia mokytojus Lietuvoje. Taip pat ir Lietuvių fondas, Mažosios Lietuvos fondas ir Vydūno fondas rūpinasi kultūra ir kitais reikalais. Be to savo darbu ir pajamomis prisideda prie naujos Lietuvos atkūrimo ir advokatai, teisėjai, verslininkai, profesoriai ir kiti.

„Tai būkime gerais lietuvišiais, — sakė dr. Jurgis Anysas savo prkalbos pabaigoje, — atsiminkime aukas tų, kurie kūrė, statė ir vėl atstatė Lietuvą, prisidėkime ir toliau prie Lietuvos išsivystymo ir pilnavertę pasaulio valstybę“.

Po dr. Jurgio Anyso kalbos, sekė dailiojo žodžio puoselėtojos Aldonos Pankienės jautriausios žodžiai, dainomis, atlikta likusi programos dalis, kuri užsibaigė, visiems šventės dalyviams kartu sugiedant: „Lietuva, brangi, mano tėvyne“.

Motėrų draugijos pirmininkė Ida Jonušaitienė ir jos tartininkės jau nekantriai visų laukė su paruoštu kugelio pietumis. Tėviškos parapijos klebonui kun. Jonui Liorentui sukalbėjus maldą, visi mėgino dar pasitiprinti gardžiai Zelmės Noreikienės keptu kugeliu, kol reikėjo eiti į lietuvių bendrą Nepriklausomybės minėjimą gretimose Marijos gimnazijoje.

Valteris Bendikas

Vasario 16-oji Tėviškės parapijoje

Žmogaus fantaziją išlaisvina ir neprofesionalios nuotraukos

„George Estman House International Museum of Photography and Film“, įsikūrus Rochester, NY, gali būti pagrįstai vadinamas neišsenkančiu vaizdų archyvu. Šiame pasaulinio garso fotografijos ir kino istorijai skirtame muziejuje sukaupiti tūkstančiai įvairiausių fotografijų bei filmų: nuo pirmųjų brolių Lumier fotografijos bandymų iki mūsų laikų trijų matmenų technologija sukurtų vaizdų.

Chicago Cultural Center atidarytoje parodoje, veiksiančioje iki kovo 27 d., pristatoma maždaug 200 fotografijų bei trumpų (daugiausia mėgėjiškų) filmų iš minėtojo muziejaus archyvo. Fotografijas bei filmus šią tematiką: visi jie vienaip ar kitaip susiję su turizmu, kelionėmis ir egzotiškais šalimis bei vietomis. „Site Seeing“ siūlo istorinę perspektyvą, kaip fotografija tapo įrankiu „pasisavinti“ tam tikros vietos dalelę ir universaliu būdu suvokti pasaulį.

Tūkstančiai žmonių išstus metus plūsta į vadinamąsias

turistines vietas, dažniausiai — šiltuosius kraštus: Viduržemio jūros pakrantės, Indija, Japonija, Artimieji Rytai jau nuo XIX a. tapo turistų pamėgtomis vietomis. Tačiau tik XX a. pradžioje tapo prieinamas didesni daliai žmonių: iki tol keliauti galėjo sau leisti tik turtingieji.

Tokių būdų, jei XV a. vidutinis žmogus galėjo ir per visą gyvenimą nepamatyti nė vieno vaizdo, išskyrus tai, ką pamatė savo akimis, tai mūsų laikais kiekvienas esame bombarduojami tūkstančių įvairiausių vaizdų.

Kaip pabrėžia kultūros bei meno tyrinėtojai, fotografija ir turizmas emė sparčiai vystytis maždaug vienu metu, todėl ilgai vienas ir kitas reikšins pasidarys pasaulio pažinimo priemone. Viena vertus, keliaudami praplečiame savo akiratį, pabūname vietose, į kurias galbūt niekada nesugrįšime. Kita vertus, nuolat susiduriame su kitų žmonių padarytomis egzotiškų vietovių nuotraukomis, kurias žiūrėdami, taip pat nemažai sužinome apie „kitokią pasaulį“, patiriame

kitokias kultūras ir suvokiame kitokių gyvenimo būdų galimybes, o kartais, svetimų nuotraukų įkvėpti, nusprendžiame leisti į kokią nors kelionę.

Beje, tarp turizmo ir fotografijų yra ir dar vienas įdomus ryšys. Egzistuoja žmonių grupė, sociologu vadinama „foteliniais keliautojais“, kurie gali beveik manikiškai kaupti kelionių albumus, žiūrėti visas „Discovery“, „Travel“ ar „National Geographic“ laidas, tačiau niekada neišvykti toliau miesto, kuriame gyvena. Jiems kelionių vaizdai atstoja realias keliones, o fotografijose ar video medžiagoje užfiksuoti nuotykių pakeičia tikrovą patirti.

Tai dar kartą patvirtina, kad jau kurį laiką kelionių fotografijos tapo ne tik pažintine medžiaga, bet ir pasaulio suvokimą formuojančiu fenomenu. Nors egzistuoja milijonai Eiffel bokštą Paryžiuje, Pisa bokštą Italijoje ar Giza piramides Egipte vaizduojančių fotografijų bei piešinių, vis tiek absoliuti dauguma turistų, neretai mėgejiškais fotoapa-

ratais ir prastomis sąlygomis, paskubomis fotografuoja daugybę kartų matytas įžymybes. Tokiu būdu nuotraukos yra ir būdas užkonservuoti atmintį, „pagrobtį“ egzotikos, tolimų kraštų dalelę ir ją „nusavinti“. Kita vertus, fotografijos „akimirkniškumas“ ir nebaigtinumas išlaisvina žmogaus fantaziją. Prie to dažniausiai prisideda ir nostalgija, kuri yra ne kas kita, kaip noras grįžti ne į prarastą vietą, bet į laiką. Todėl žmogus, paėmęs ir rankas nuotrauką tos vietos, kur kadaise buvo nuvykęs, dažnai iškraipo faktus, supainioja įvykių seką ar tiesiog prikuria nebūtų dalykų todėl, kad nuotrauka prikelia prisiminimus, susijusius su praėjusiu laiku, o ne su vieta. Vieta tampa tik pretekstu fantazijai, atmintčiai ir nostalgijai išsiskleisti.

Pasak kultūrologo Edward Said, fotografijų galia, formuojant pasaulio suvokimą, gali turėti ir neigiamų pasekmių. Jo manymu, tai, kaip Vakarai ilgą laiką įsivaizdavo Rytus, buvo didžioji dalimi įtaigota foto-

grafijų. Kitaip sakant, tokių Rytų, kokių kolektyvinėje sąmonėje susikūrė vakariečiai, paprasčiausiai nebuvo. Tokie iškreipti, pseudoromantizuoti, pseudoegzotiški Rytų vaizdiniai, kultūrologo teigimu, daug prisidėjo prie Rytų valstybių kolonizavimo.

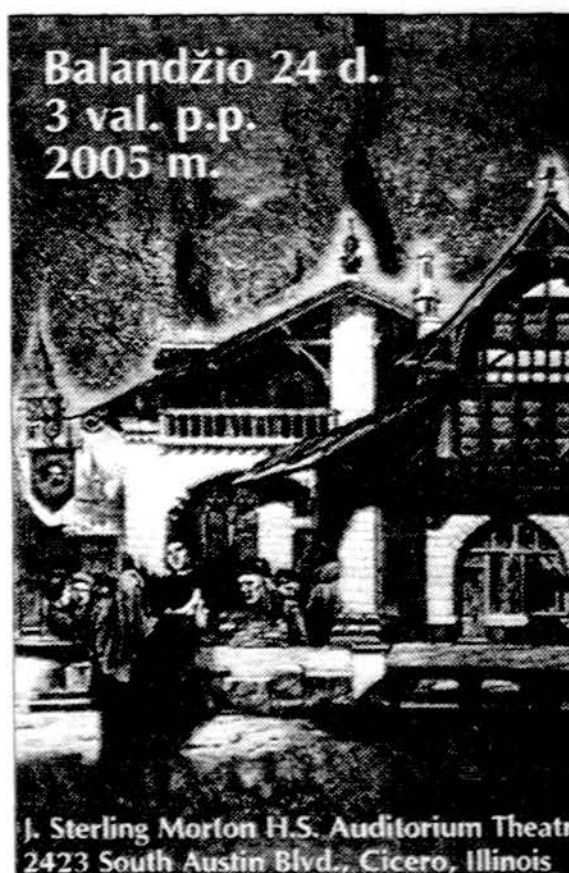
Maždaug tokias turizmo ir fotografijos sąsajas pabrėžia minėtoji paroda Chicago Cultural Center. Didelė dalis ten eksponuojamų nuotraukų darytos ne profesionalų, kai kurios net ir labai akivaizdžiai neprofesionalios. Tačiau būtent jos, ypač darytos XIX a. keliautojų, pasako daug daugiau nei mūsų laikų profesionalo modernia kompiuterine technika suredaguotos „tobulos“ fotografijos. Nors, greta pirmųjų, antrosios nė kiek ne mažiau iškalbingos. Ir kičas, ir šaltas profesionalizmas šioje parodoje dera labiau nei kur kitur, nes svarbiausia čia — ne vaizdai patys savaime, o vienos idėjos sociokultūrinis skerspjūvis.

Monika Bončukė

CAVALLERIA RUSTICANA

PIETRO MASCAINI

LIETUVIŲ OPERA

Bilietai:
SEKLYČIOJE, 2711 W: 71st., St., Chicago, IL

Ieško artimųjų

Vaclovas Valskis ieško savo senelio Antano Mažono. A. Mažonas emigravo į JAV 1934 ar 1935 m. Lietuvoje gyveno su Stase Venckute, tačiau susituokė nebuvo. Iki emigravo į Ameriką, gyveno Kretingos apskrityje, Veviržėnų valsčiuje, Gedvydų kaime. Skambinkite Vaclovui Valskiui tel. 860-916-6832.

„Draugo“ skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

Amerikos lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

Vilniaus universiteto studentų kaimo kapela „Jaunimėlis“ jau atvyko į Čikagą ir lankėsi „Draugo“. Jaunas ir įdomus kolektyvas koncertuos Jaunimo centre kovo 13 d., sekmadienį, 3 v.p.p. Koncertą rengia „Draugo“ dienraštis. Atvykę į koncertą turėsite progos pasidžiaugti talentingu Lietuvos jaunimu ir tuo pačiu paremsite seniausią lietuvišką dienraštį. Jono Kuprio nuotr.